

เพราะบริษัทนั้นหาได้ซื้อมาเพื่อประดิษฐ์ผลิตออกจำหน่ายขายไปไม่ แต่เป็นการจัดหาสัมภาระมาใช้ทำงานเพื่อได้สินจ้างในผลสำเร็จแห่งการที่รับเหมาก่อสร้างนั้น อายุความเรียกร้องจึงมีกำหนดเพียง 2 ปี

มาตรา 165 (1), คำพิพากษาฎีกาที่ 311/2506 การซื้อของเชื่อเป็นคราว ๆ ตามวันที่ผู้ขายส่งมอบของนั้น เมื่อผู้ซื้อผ่อนชำระเงิน ผู้ขายก็เลือกคืนมูลค่าของให้ทุกครั้งโดยกะจำนวนเงินที่ชำระแต่ละครั้งให้พอประมาณกับราคาของในบิล โดยผู้ซื้อหรือผู้ขายไม่เคยตกลงให้รวมยอดบัญชีหนี้สินอย่างบัญชีเดินสะพัดหรือให้รวมเป็นหนี้ก้อนเดียวกันอย่างไรไม่ ดังนี้ มิใช่เป็นการรับสภาพหนี้ด้วยการใช้เงินให้บางส่วน หนี้รายใดเกิน 2 ปี เป็นอันขาดอายุความตาม ป.พ.พ. มาตรา 165 (1)

มาตรา 165 (1) คำพิพากษาฎีกาที่ 416/2507 การที่จะถืออายุความห้าปีตาม ป.พ.พ. มาตรา 165 (1) ประกอบกับวรรคท้ายได้นั้น ต้องเป็นเรื่องที่เจ้าหนี้เรียกเอาค่าที่ได้ส่งมอบของให้ลูกหนี้เพื่อให้ลูกหนี้เอาของนั้นไปประกอบอุตสาหกรรม แต่ถ้าเป็นหนี้ค่าซื้อของที่พ่อค้าขายเชื่อให้พ่อค้าอื่นไปขายอีกต่อหนึ่งแล้ว มิใช่เป็นการที่เจ้าหนี้ทำไปเพื่ออุตสาหกรรมของลูกหนี้ เพราะคำว่า อุตสาหกรรม นั้น หมายความว่ากิจการในทางผลิตสิ่งของเพื่อให้เป็นสินค้าขึ้น หมายมีความหมายไปถึงการค้าขาย โดยตรงไม่ กรณีนี้จึงมีอายุความ 2 ปี

มาตรา 165 (1) คำพิพากษาฎีกาที่ 934/2507 จำเลยซื้อเชื่อกระดาษ เครื่องเขียน จากพ่อค้า (โจทก์) ไปขายต่อเด็กนักเรียน เช่นนี้ หาใช่เป็นการทำเพื่ออุตสาหกรรมของจำเลยไม่ สิทธิเรียกร้องของโจทก์จึงมีอายุความ 2 ปีตาม ป.พ.พ.มาตรา 165 (1)

มาตรา 165 (1) คำพิพากษาฎีกาที่ 939/2508 คำว่า “อุตสาหกรรม” ตาม ป.พ.พ.มาตรา 165 (1) ตอนท้ายนั้น หมายถึง กิจการที่มีการประดิษฐ์สิ่งของขึ้นเพื่อให้เป็นสินค้า ฉะนั้น การที่เจ้าของโรงพิมพ์ซื้อเชื่อกระดาษจากพ่อค้าเพื่อเอามาพิมพ์เป็นหนังสือสำหรับจำหน่ายเป็นสินค้าเช่นนี้ จึงเป็นการที่ได้ทำเพื่ออุตสาหกรรมของฝ่ายลูกหนี้แล้ว. แม้เจ้าของโรงพิมพ์จะมิใช่เป็นเจ้าของสินค้าที่ประดิษฐ์ขึ้น เป็นแต่ได้รับผลประโยชน์เป็นค่าจ้างแรงงานเท่านั้น ก็ตาม เพราะ

ผู้ประกอบอุตสาหกรรมไม่จำเป็นต้องเป็นผู้ประดิษฐ์สิ่งของขึ้นจำหน่ายเป็นของตนเอง เพียงแต่รับจ้างเขาประดิษฐ์สิ่งของให้เป็นสินค้าขึ้นก็เป็นการที่ได้ประกอบอุตสาหกรรมของตนแล้ว

มาตรา 165 (1) คำพิพากษากฎีกาที่ 724/2509 โจทก์ทำหุปลาดลามส่งขายตามกัตตาคารทั่วไป เป็นปกติธุระ มิใช่ทำตามคำสั่งของผู้จ้างทำเป็นครั้งคราว จึงมิใช่เรื่องจ้างทำของ ถือได้ว่าเป็นการประกอบการค้า โจทก์ย่อมได้ชื่อว่าเป็นพ่อค้า แม้ข้อเท็จจริงจะฟังได้ว่าจำเลยเป็นหนี้ค่าหุปลาดลามโจทก์อยู่ แต่จำเลยได้รับหุปลาดลามจากโจทก์ครั้งสุดท้ายจนถึงวันฟ้องเป็นเวลา 4 ปีเศษแล้ว กติกาของโจทก์จึงขาดอายุความตาม ป.พ.พ.มาตรา 165 (1)

มาตรา 165 (1) คำพิพากษากฎีกาที่ 947/2509 จำเลยซื้ออ้อยโจทก์ไปทำเป็นน้ำตาลเพื่อจำหน่ายน้ำตาลนั้นจะเป็นน้ำตาลอ้อยหรือน้ำตาลทรายก็ตามก็ถือได้ว่าการซื้อขายเป็นการทำเพื่ออุตสาหกรรมของฝ่ายลูกหนี้คือจำเลย เพราะฉะนั้นสิทธิเรียกร้องราคาอ้อยมีอายุความ 5 ปี

มาตรา 165 (1) คำพิพากษากฎีกาที่ 1364/2509 โจทก์ฟ้องเรียกเงินราคาค่าไม้สักที่จำเลยได้รับล่วงหน้าไปกิน ไม่ใช่ฟ้องเรียกเอาค่าที่โจทก์ส่งมอบของ ทำของและค่าดูแลกิจการของผู้อื่นรวมทั้งค่าที่ได้ออกเงินตรองไป จึงนำอายุความตาม ป.พ.พ.มาตรา 165 (1) มาบังคับไม่ได้ ต้องใช้อายุความ 10 ปี ตาม ป.พ.พ.มาตรา 164

มาตรา 165 (1), 164 คำพิพากษากฎีกาที่ 1049/2512 คำว่าพ่อค้า ตามความหมายแห่ง ป.พ.พ.มาตรา 165 (1) ต้องถือตามความรู้สึกของประชาชนธรรมดาทั่ว ๆ ไป เข้าใจกัน คือหมายถึงบุคคลที่ประกอบการค้าโดยทำการซื้อสินค้ามาแล้วขายไปเป็นปกติธุระ ไม่หมายความว่าถึงผู้ประกอบการค้า ซึ่งไม่ได้ทำการซื้อและขายสินค้า ธนาคารพาณิชย์ซึ่งประกอบกิจการตาม พ.ร.บ.การธนาคารพาณิชย์ ไม่ใช่พ่อค้าตามความหมายแห่ง ป.พ.พ. มาตรา 165 (1) จึงไม่อยู่ในบังคับอายุความ 2 ปีตามบทมาตราดังกล่าว

มาตรา 165 (1), 861 คำพิพากษากฎีกาที่ 1114/2512 โจทก์เป็นบริษัทรับประกันภัย ไม่ได้ทำการค้าขายอย่างใด ไม่ใช่พ่อค้า การที่โจทก์ฟ้องเรียกเอาเงินค่าเคลมที่

จ่ายไปคืนจากจำเลยตามเงื่อนไขในกรมธรรม์สัญญาประกันภัย ไม่ใช่การเรียกเอาค่าที่ (พ้อค่า) ได้ส่งมอบของ แต่เรียกเอาในฐานะที่จำเลยเป็นฝ่ายผิดสัญญาประกันภัย จึงไม่จำเป็นต้องฟ้องภายในอายุความ 2 ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา 165 (1)

มาตรา 165 (1) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1808/2512 พ้อค่าตามความหมายแห่ง ป.พ.พ. มาตรา 165 (1) นั้น หมายถึงบุคคลประเภทที่ซื้อและขายสินค้าเป็นปกติ ชุระ ธนาคารพาณิชย์ที่ประกอบกิจการค้าตามวิธีการของธนาคาร หาใช่ พ้อค่าตามความหมายเห่อนุมาตรานี้ไม่ จะใช้อายุความ 2 ปีมาปรับแก้คดีไม่ได้

มาตรา 165 (1) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1408/2513 คำว่า “อุตสาหกรรม” ตาม ป.พ.พ. มาตรา 165 (1) ตอนท้ายนั้น หมายถึงการประดิษฐ์หรือผลิตหรือทำสิ่งของ ขึ้นให้เป็นสินค้าเพื่อจำหน่ายขายสินค้านั้น ๆ ไป ทั้งนี้ โดยผู้ประกอบ อุตสาหกรรมนั้นไม่จำเป็นต้องเป็นเจ้าของสินค้าที่ประดิษฐ์ขึ้น และแม้จะไม่ได้ จำหน่ายขายสินค้านั้นเอง เพียงแต่รับจ้างเขาประดิษฐ์สิ่งของขึ้นให้เป็นสินค้า ก็เป็นการประกอบอุตสาหกรรมของตนแล้ว

จำเลยเป็นตัวแทนโฆษณาสินค้าของบริษัทห้างร้านต่าง ๆ ที่ตกลงว่า จ้างจำเลยให้โฆษณาทางหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ หรือประกาศโปสเตอร์ ตามที่ผู้ว่าจ้างกำหนด แล้วจำเลยจ้างโจทก์ให้ทำบล็อกต่าง ๆ เพื่อโฆษณา สินค้าของบริษัทห้างร้านนั้น ๆ โดยได้รับค่าจ้างจากผู้ว่าจ้าง คือ ค่าโฆษณา กับค่าบล็อกหรือของที่ผู้ว่าจ้างให้โจทก์ทำและจำเลยคิดเอาค่าธรรมเนียมจาก หนังสือพิมพ์หรือสถานีวิทยุผู้รับโฆษณาราว 10 ถึง 15 เปอร์เซ็นต์ของค่า โฆษณา ถ้าไม่ได้ก็คิดเอาจากบริษัทห้างร้านผู้ว่าจ้างให้โฆษณา ดังนี้ ของที่ จำเลยว่าจ้างให้โจทก์ทำไม่ใช่สินค้าและไม่มีการซื้อขายสิ่งของนั้นอย่างไร ด้วย การรับจ้างของจำเลยจึงไม่ใช่เป็นการประกอบอุตสาหกรรม หรือเพื่อ อุตสาหกรรมของจำเลยตาม ป.พ.พ. มาตรา 165 (1) ตอนท้าย อายุความ เรียกเรื่องค่าทำบล็อกของโจทก์จึงมีอายุความ 2 ปี

มาตรา 165 (1) คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 583/2518 จำเลยซื้อสินค้าเชื่อจากโจทก์ ในใบนำ ส่งสินค้าแต่ละคราวมีข้อความระบุว่าให้ผู้ซื้อชำระราคาภายใน 30 วัน และ

โจทก์จำเลยมีข้อตกลงกันว่า ถ้าสินค้าชำรุดยอมให้จำเลยส่งคืนได้ โจทก์จะคิดชดเชยราคาให้ตามส่วนและสภาพของสินค้า โดยโจทก์จะออกใบเครดิตโน้ตให้จำเลย แสดงยอดเงินที่โจทก์คิดชดเชยให้ และโจทก์จะนำยอดเงินในเครดิตโน้ตนั้นไปหักออกจากราคาสินค้าที่จำเลยเป็นหนี้อยู่ ดังนี้ สิทธิเรียกร้องในราคาสินค้าของโจทก์ย่อมเกิดขึ้นนับจากวันถึงกำหนดชำระตามใบนำส่งสินค้า มิใช่ นับจากวันที่หักราคาสินค้ากับเครดิตโน้ต เมื่อนับจากวันถึงกำหนดชำระตามใบนำส่งสินค้าทุกฉบับจนถึงวันฟ้องเกินกว่า 2 ปีแล้ว คดีโจทก์ย่อมขาดอายุความตาม ป.พ.พ. มาตรา 165 (1)

มาตรา 165 (1) คำพิพากษาฎีกาที่ 1439/2519 คำว่า “อุตสาหกรรม” ตาม ป.พ.พ. มาตรา 165 (1) นั้น พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493 ให้คำนิยามไว้ว่า คือการทำสิ่งของเพื่อให้เป็นสินค้า และคำว่า “สินค้า” ก็ให้นิยามว่า สิ่งของที่ซื้อขายกัน คำว่า อุตสาหกรรม จึงมีความหมายว่าการทำสิ่งของเพื่อขาย การที่จำเลยปลูกสร้างบ้านพักขึ้นเพื่อให้เช่ามิใช่เจตนาสร้างขึ้นเพื่อขายมาแต่แรก ต่อมาเมื่อเลิกการเช่าแล้วจึงได้ขายต่อไป เช่นนี้จึงหาใช่เป็นการกระทำ เพื่ออุตสาหกรรมของจำเลยไม่ โจทก์ฟ้องเกิน 2 ปี คดีจึงขาดอายุความ

มาตรา 165 (1), 164 คำพิพากษาฎีกาที่ 1650/2519 เงินที่บริษัทผู้ล้มละลายมอบให้ผู้ร้อง ซึ่งเป็นคนของบริษัทเองนำไปใช้จ่ายในการก่อสร้างที่บริษัทรับเหมาก่อทำ หากเข้าลักษณะเป็น “ค่าที่ได้ออกเงินทดรองไป” ตามความใน ป.พ.พ. มาตรา 165 (1) ไม่ จึงมิใช่หนี้ที่มีอายุความสองปี หรือห้าปีตามที่บัญญัติไว้ในบทมาตราดังกล่าว หากเป็นหนี้ที่มีอายุความสิบปีตาม ป.พ.พ. มาตรา 164 เมื่อนับจากวันที่บริษัทผู้ล้มละลายจ่ายเงินให้ผู้ร้องจนถึงวันที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เรียกร้องให้ผู้ร้องชำระหนี้ยังไม่ถึงสิบปี สิทธิเรียกร้องของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์จึงยังไม่ขาดอายุความ

มาตรา 165 (1), 164, 166 คำพิพากษาฎีกาที่ 2517/2520 การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคโจทก์ดำเนินกิจการสาธารณูปโภคซึ่งต้องคำนึงถึงความปลอดภัย ประโยชน์ของรัฐและประชาชน ดังที่บัญญัติไว้ตาม พ.ร.บ.การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค พ.ศ. 2503

มาตรา 6, 8, 41 หาใช่เป็นการประกอบกิจการค้าหากำไรตามปกติไม่ โจทก์จึงมิใช่เป็นพ่อค้าตามนัยแห่ง ป.พ.พ. มาตรา 165 (1) สิทธิเรียกร้องค่ากระแสไฟฟ้าของโจทก์ไม่อยู่ในบังคับอายุความสองปี และโดยที่ค่ากระแสไฟฟ้าประจำเดือนมิใช่จำนวนเงินที่ตกลงไว้แน่นอน แม้จะกำหนดจ่ายเป็นระยะเวลากรณีก็ไม่ต้องด้วยอายุความห้าปี ตามมาตรา 166 จึงต้องนำอายุความทั่วไปซึ่งมีกำหนดสิบปีตามมาตรา 164 มาใช้บังคับ

มาตรา 165 (1). คำพิพากษาฎีกาที่ 2605/2520 โจทก์แต่งตั้งให้จำเลยเป็นตัวแทนจำหน่ายปูนซิเมนต์ โดยจำเลยต้องซื้อปูนซิเมนต์จากโจทก์ตามราคาที่กำหนดไว้ และชำระเงินตามราคาให้ภายในกำหนด 60 วัน นับจากวันรับสินค้าไป จำเลยจะนำสินค้าไปขายได้หรือไม่ ถ้าไรหรือขาดทุนเป็นเรื่องของจำเลย โจทก์ไม่เกี่ยวข้อง ดังนี้ มีลักษณะเป็นสัญญาซื้อขายเสร็จเด็ดขาด จำเลยจึงหาใช่ตัวแทนค้าต่างของโจทก์ไม่

คำว่า “อุตสาหกรรม” หมายถึงกิจการในทางผลิตสิ่งของเพื่อให้เป็นสินค้าขึ้น การที่จำเลยรับปูนซิเมนต์จากโจทก์ผู้ประกอบกิจการอุตสาหกรรมไปจำหน่ายหาผลกำไรเป็นปกติธุระ มิได้นำไปผลิตสิ่งของเพื่อเป็นสินค้าอันเป็นการที่ได้ทำเพื่ออุตสาหกรรม กรณีไม่เข้าข้อยกเว้นให้ใช้อายุความห้าปีตามความในมาตรา 165 วรรคสุดท้าย สิทธิเรียกร้องของโจทก์จึงมีอายุความ 2 ปี

มาตรา 165 (1). คำพิพากษาฎีกาที่ 639/2521 จำเลยซื้อหินและทรายจากโจทก์ ตกลงกันว่าหินและทรายที่โจทก์ส่งให้จนถึงสิ้นเดือนจึงจะคิดบัญชีกันครั้งหนึ่ง และจำเลยจะต้องชำระราคาภายใน 7 วันนับแต่วันคิดบัญชี ดังนี้ สิทธิเรียกร้องให้ชำระราคาของโจทก์ย่อมจะเกิดขึ้นในวันสิ้นเดือนของแต่ละเดือนและสิทธิเรียกร้องดังกล่าวนั้น โจทก์จะต้องฟ้องเรียกร้องเสียภายในกำหนดสองปี มิฉะนั้นเป็นอันขาดอายุความ

มาตรา 165 (1). คำพิพากษาฎีกาที่ 1115/2521 การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคดำเนินกิจการสาธารณูปโภคตาม พ.ร.บ.การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค พ.ศ. 2503 มิใช่เป็นพ่อค้าตามนัยแห่ง ป.พ.พ. มาตรา 165 (1) การเรียกร้องเก็บค่ากระแสไฟฟ้าจึง

มิใช่มีอายุความเพียง 2 ปี และโดยที่ค่ากระแสไฟฟ้าประจำเดือน มิใช่จำนวนเงินที่ตกลงกันไว้แน่นอน แม้จะกำหนดจ่ายเป็นระยะเวลา กรณีก็ไม่ต้องด้วยอายุความ 5 ปี ตามมาตรา 166 จึงต้องนำอายุความทั่วไปที่กำหนด 10 ปี ตามมาตรา 164 มาใช้บังคับในเรื่องสิทธิเรียกร้องค่ากระแสไฟฟ้า

มาตรา 165 (1),

1002, 1005

คำพิพากษาฎีกาที่ 1244/2522 โจทก์ฟ้องว่าจำเลยว่าจ้างโจทก์ต่อตัวถึงรถยนต์ ราคา 50,000 บาท จำเลยมอบเงินให้โจทก์ไปแล้ว 15,000 บาทที่เหลือ 35,000 บาท จำเลยชำระเป็นเช็ค แต่เช็คขึ้นเงินไม่ได้ โจทก์จึงฟ้องเรียกเงินค่าต่อตัวถึงรถยนต์ที่ค้างชำระ ดังนี้ เป็นการฟ้องตามมูลสัญญาจ้างทำของ กรณีต้องบังคับในเรื่องอายุความตาม ป.พ.พ. มาตรา 165

มาตรา 165 (1),

472, 474

คำพิพากษาฎีกาที่ 1309/2522 โจทก์ฟ้องว่า โจทก์กับจำเลยติดต่อกันหลายปี โดยโจทก์รับซื้อกระป๋องบรรจุน้ำมันหล่อลื่น จากจำเลยมีข้อตกลงว่าถ้ากระป๋องชำรุดรั่วใช้การไม่ได้ จำเลยยอมรับคืนและยอมใช้ค่ากระป๋องในราคาที่จำเลยขายให้โจทก์ โจทก์ได้ส่งกระป๋องที่ชำรุดจำนวนหนึ่งคืนจำเลยแต่จำเลยไม่ใช้ราคา โจทก์จึงฟ้องคดีนี้ ดังนี้ เห็นได้ว่าโจทก์ฟ้องให้จำเลยรับผิดชอบเกี่ยวกับทรัพย์สินที่จำเลยขายให้โจทก์ชำรุดบกพร่องโดยตรง ตกอยู่ภายใต้อายุความ 1 ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา 474 มิใช่เรื่องโจทก์ฟ้องเรียกราคาค่าขายกระป๋องชำรุดอันจะใช้อายุความ 2 ปี ตามมาตรา 165 (1)

มาตรา 165 (1),

164, 833

คำพิพากษาฎีกาที่ 2047/2523 การประกอบกิจการค้าของจำเลย คือการส่งสินค้าไปจำหน่ายยังต่างประเทศ โดยจำเลยรับสินค้าของโจทก์ไปจำหน่ายในนามของจำเลย จำเลยได้ค่าตอบแทนจากโจทก์เป็นบำเหน็จร้อยละ 10 เมื่อจำเลยรับเงินจากลูกค้าในต่างประเทศส่งมาตามเลตเตอร์ออฟเครดิต มีการหักค่าบำเหน็จร้อยละ 10 ที่จำเลยมีสิทธิได้จากการขายก่อนกับหักค่าที่จำเลยทงรองจ่ายเป็นค่าระวางเรือ ค่าประกันภัยและอื่น ๆ ออกจากเงินที่ลูกค้าส่งมาแล้วด้วยเหลือเท่าใดเป็นเงินที่จำเลยต้องชำระให้โจทก์ ดังนี้ จำเลยจึงเป็นตัวแทนค้าต่างของโจทก์ กรณีมิใช่จำเลยซื้อสินค้าจากโจทก์คดีโจทก์หาขาดอายุความตาม ป.พ.พ. มาตรา 165 (1) ไม่

มาตรา 165 (3), คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 962/2508 โจทก์ฟ้องเรียกค่าโดยสารเครื่องบิน
(4), 164 อายุความเรียกร้องกำหนด 10 ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา 164 มิใช่ 2 ปี ตาม
ป.พ.พ. มาตรา 165 (3)

มาตรา 165 (6), คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 756/2510 สิทธิเรียกร้องเอาค่าเช่าค้างโดยบุคคล
166, 172 จำพวกที่ค้างในการให้เช่าสังหาริมทรัพย์ตาม ป.พ.พ. มาตรา 165 (6) มีอายุ
ความ 2 ปี และจะฟ้องขอให้จำเลยชำระค่าเช่าค้างตามหนังสือรับสภาพหนี้
ก็ต้องฟ้องภายใน 2 ปีนับแต่วันรับสภาพหนี้

การรับสภาพหนี้ตาม ป.พ.พ. มาตรา 172 ต้องเป็นการรับสภาพหนี้
ภายในกำหนดอายุความ ถ้าเป็นระยะเวลาที่พ้นกำหนดอายุความแล้ว ก็ไม่มี
อะไรจะสะดุดหยุดลงอีก

มาตรา 165 (6), คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 192/2512 ป.พ.พ. บรรพ 3 ลักษณะ 5 ว่าด้วยเช่าซื้อ
164 มิได้บัญญัติเรื่องอายุความไว้โดยตรง แต่ค่าเช่าซื้อก็เป็นค่าเช่าในการใช้
ทรัพย์สินอย่างหนึ่ง หากผู้ให้เช่าซื้อเป็นพ่อค้า ย่อมมีสิทธิเรียกร้องค่าเช่าซื้อ
ที่ค้างชำระได้ ภายในกำหนดอายุความ 2 ปีตาม ป.พ.พ. มาตรา 165 (6)

ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อบอกเลิกสัญญาและเรียกให้ผู้เช่าซื้อส่งคืนทรัพย์สิน
ที่เช่าซื้อ หากส่งคืนไม่ได้ ให้ใช้ราคาแทนนั้น เป็นการที่เจ้าของกรรมสิทธิ์
ใช้สิทธิตามเรียกเอาทรัพย์สิน อยู่ภายในกำหนดอายุความ 10 ปี

มาตรา 165 (7), คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 879/2516 จำเลยลงชื่อในใบเบิกเงินสำรองล่วงหน้า
172, 181 ให้โจทก์ ไปปรับเงินค่าโฆษณาภาพยนตร์ในเดือนมีนาคม 2510 โดยมีได้ลง
วันที่ หมายความว่าโจทก์จะนำใบเบิกดังกล่าวไปเบิกเงินในวันใดภายใน
เดือนมีนาคม 2510 แม้จะเป็นวันสุดท้ายของเดือนก็ได้ ดังนี้ กำหนดเวลา
สิ้นสุดที่จะเบิกเงินจึงถือเอาวันสุดท้ายของเดือนมีนาคม 2510

การที่จำเลยลงชื่อในใบเบิกเงินสำรองมอบให้โจทก์ไปปรับเงินค่าโฆษณา
เท่ากับจำเลยยอมชำระราคาค่าจ้างตามสิทธิเรียกร้องของโจทก์ ถือได้ว่า
อายุความสะดุดหยุดลงตาม ป.พ.พ. มาตรา 172, 181 และเริ่มนับอายุความ
2 ปีตามมาตรา 165 (7) ใหม่ตั้งแต่วันสุดท้ายของเดือนมีนาคม 2510 ซึ่ง
เป็นกำหนดเวลาสิ้นสุดที่จะเบิกเงินตามใบเบิกเงินสำรองนั้น

- มาตรา 165 (7) คำพิพากษาฎีกาที่ 2462/2520 แม้อุปกรณ์จะเป็นกรรมในรัฐบาลมีหน้าที่จัดการสื่อสาร การไปรษณีย์โทรเลขวิทยุเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนก็ดี แต่ผู้ใช้เครื่องโทรศัพท์พูดทางไกลไปต่างประเทศโดยผ่านเครื่องวิทยุโทรศัพท์ของอุปกรณ์จะต้องเสียเงินค่าธรรมเนียมในการใช้ทุกครั้ง เงินค่าธรรมเนียมคือสินจ้าง ถือได้ว่าอุปกรณ์เป็นผู้รับทำการงานเรียกเอาสินจ้างอันจะพึงได้รับในการนั้น ตาม ป.พ.พ. มาตรา 165 (7) จึงมีอายุความ 2 ปี
- มาตรา 165 (7), 167 คำพิพากษาฎีกาที่ 96/2522 สถานีวิทยุกระจายเสียงของกองทัพเรือ อุปกรณ์หารายได้มาเป็นค่าใช้จ่ายของสถานีวิทยุ โดยรับทำการโฆษณาข้อความผลิตภัณฑ์ของบริษัทห้างร้านต่าง ๆ เป็นปกติธุระ ค่าโฆษณามีอัตราที่กำหนดไว้ให้ชำระเป็นรายเดือน เงินค่าโฆษณามีได้นำส่งเป็นรายได้ของแผ่นดิน ดังนี้ ถือว่าอุปกรณ์เป็นผู้ดำเนินการรับทำการงานต่าง ๆ คือการโฆษณาข้อความหรือผลิตภัณฑ์ของผู้อื่นดังที่บัญญัติไว้ใน ป.พ.พ. มาตรา 165 (7) สิทธิเรียกร้องเอาเงินสินจ้างค่าโฆษณาของอุปกรณ์จึงมีอายุความสองปี และแม้การสื่อสารเป็นราชการ กองทัพเรือซึ่งมีหน้าที่เตรียมกำลัง และป้องกันราชอาณาจักร ก็ไม่เป็นเหตุที่จะให้นำอายุความสิบปีมาใช้บังคับได้ เพราะสิทธิเรียกร้องของรัฐบาลเพื่อหน้อย่างอื่นต้องบังคับตามบทบัญญัติอายุความในเรื่องนั้น ๆ โดยเฉพาะดังที่บัญญัติไว้ ตามมาตรา 167
- มาตรา 165 (7), 166 คำพิพากษาฎีกาที่ 3070/2523 อุปกรณ์เป็นรัฐวิสาหกิจจัดบริการให้ผู้ทีพูดโทรศัพท์ จากเครื่องโทรศัพท์ภายในบ้านหรือสำนักงานผ่านเครื่องวิทยุโทรศัพท์ของกรมไปรษณีย์โทรเลขไปยังต่างประเทศ โดยผู้ใช้จะต้องเสียค่าธรรมเนียมตามอัตราที่กำหนดไว้แก่อุปกรณ์ ค่าธรรมเนียมนี้คือ สินจ้างจึงถือได้ว่าอุปกรณ์เป็นผู้ค้าหรือผู้รับทำการงาน การเรียกเอาสินจ้างดังกล่าวมีอายุความ 2 ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา 165 (7) (อ้างคำพิพากษาฎีกาที่ 2462/2520)
- มาตรา 165 (1) คำพิพากษาฎีกาที่ 287/2524 จำเลยจ้างเหมาร่วมให้อุปกรณ์ทำการก่อสร้างอาคารที่จำเลยประมูลได้ ต่อมาจำเลยไม่ยอมให้อุปกรณ์เข้าดำเนินการก่อสร้างและเข้าดำเนินการเสียเอง ถือได้ว่าอุปกรณ์จำเลยเลิกสัญญากันโดยปริยาย

คู่สัญญาจึงต่างกลับคืนสู่ฐานะดังที่เป็นอยู่เดิม สำหรับการทำงานที่โจทก์ได้กระทำไปแล้วโจทก์ย่อมมีสิทธิได้รับชดใช้เงินตามควรค่าแห่งการงานนั้น ๆ ตาม ป.พ.พ. มาตรา 391 แต่สิทธิเรียกร้องของโจทก์ดังกล่าวต้องตกอยู่ในอายุความสองปีตามมาตรา 165 (7)

มาตรา 165 (8), คำพิพากษาฎีกาที่ 678/2512 องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ซึ่งเป็นนิติบุคคล
75, 164 ทำสัญญาจ้างจำเลยตัดฟันซ้กลากไม้ และจ่ายเงินค่าจ้างล่วงหน้าให้จำเลยไป จำเลยผิดสัญญา องค์การเรียกให้จำเลยใช้เงินคืน จำเลยไม่ใช้ องค์การจึงฟ้องสิทธิเรียกร้องในกรณีนี้ไม่ใช่เรื่องนายจ้างเรียกเอาเงินค่าจ้างอันตนได้จ่ายล่วงหน้าให้ไปจากบุคคลผู้รับจ้างใช้การงานส่วนบุคคลตาม ป.พ.พ. มาตรา 165 (8) ซึ่งมีอายุความ 2 ปี แต่อยู่ในอายุความ 10 ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา 164 (วินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่ ครั้งที่ 28/2511)

มาตรา 165 (8) คำพิพากษาฎีกาที่ 795/2515 สิทธิเรียกร้องเอาค่าที่ได้ออกเงินทรวงไป
ซึ่งมีอายุความสองปีตาม ป.พ.พ. มาตรา 165 (8) นั้น หมายถึงค่าที่ผู้รับจ้างใช้การงานส่วนบุคคลได้ออกทรวงไปเกี่ยวกับงานที่จ้างเท่านั้น

สิทธิเรียกร้องอันเนื่องมาจากที่ประชุมตั้งบริษัทจำเลยให้สัทยาบันในค่าใช้จ่ายที่ผู้เริ่มก่อการได้ออกไปในการก่อตั้งบริษัทจำเลยซึ่งไม่เกี่ยวกับการจ้าง โจทก์ไม่มีฐานะเป็นผู้รับจ้างของบริษัทจำเลย จะนำอายุความมาตรา 165 (8) มาใช้บังคับไม่ได้

มาตรา 165 (9), คำพิพากษาฎีกาที่ 2754/2523 คำว่า “หัตถกรรม” นั้น ประกอบคำว่า
166 “โรงงาน” เพื่อให้ทราบว่าบุคคลจำพวกที่ 4 แห่ง ป.พ.พ. มาตรา 165 (9) นี้ หมายถึงผู้ที่ทำงานประจำสถานที่ที่เรียกว่าโรงงานหัตถกรรมเท่านั้น ไม่รวมถึงสถานที่อย่างอื่นด้วย คำว่า “หัตถกรรม” หรือแม้กระทั่งคำว่า “โรงงานหัตถกรรม” หาได้ประกอบคำว่า “คนงาน” “ผู้ช่วยงาน” หรือ “ลูกมือฝึกหัด” ด้วยไม่

การที่ลูกจ้างเรียกร้องเอาค่าล่วงเวลาจากนายจ้าง โดยอ้างว่าจ่ายให้ต่ำกว่าจำนวนที่จะต้องจ่ายเช่นนี้ มีกำหนดอายุความสองปีตามมาตรา 165 (9) เพราะถือได้ว่าเป็นกรณีคนงานเรียกร้องเอาเงินจ้าง และค่าล่วงเวลา แม้จะมี

กำหนดจ่ายเป็นระยะเวลา แต่จำนวนเงินที่จ่ายให้แก่ลูกจ้างแต่ละคนไม่แน่นอน บางเดือนมากบางเดือนน้อยไม่เท่ากัน จึงมิใช่เงินประเภทที่บัญญัติในมาตรา 166

มาตรา 165 (15) คำพิพากษาฎีกาที่ 480/2506 การจ้างว่าความไม่ใช่เป็นสัญญาจ้างแรงงานแต่เป็นสัญญาจ้างทำของ

สิทธิเรียกร้องที่หมอกความหรือทนายความจะเรียกเอาค่าธรรมเนียมและค่าที่ได้ออกทศรองไป มีกำหนดอายุความ 2 ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา 165 (15)

มาตรา 165 (15), คำพิพากษาฎีกาที่ 1838/2514 ทนายความฟ้องเรียกเงินค่าจ้างว่าความ 587 มีอายุความ 2 ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา 165 (15)

สัญญาจ้างว่าความมีว่า เมื่อคดีถึงที่สุดแล้วจำเลยจะให้ค่าจ้างแก่โจทก์ สิทธิเรียกร้องของโจทก์จึงเกิดขึ้นนับแต่นั้น

มาตรา 165 (15) คำพิพากษาฎีกาที่ 2171/2519 สัญญาจ้างว่าความมีว่า จำเลยจะให้ค่าจ้างแก่โจทก์ เมื่อคดีถึงที่สุดแล้ว สิทธิเรียกร้องของโจทก์จึงอาจเริ่มบังคับได้เมื่อคดีถึงที่สุด

อายุความฟ้องเรียกเงินค่าจ้างว่าความมีกำหนด 2 ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา 165 (15)

มาตรา 165 (15), คำพิพากษาฎีกาที่ 2769/2519 จำเลยจ้างโจทก์ซึ่งเป็นทนายความให้ 391, 605 ดำเนินคดีให้จำเลย สัญญาดังกล่าวเป็นสัญญาจ้างทำของ จำเลยผู้ว่าจ้างมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้ตาม ป.พ.พ. มาตรา 605 เมื่อเลิกจ้างแล้วจำเลยต้องจ่ายเงินให้โจทก์ตามควรแห่งการงานที่โจทก์ทำตาม ป.พ.พ. มาตรา 391 วรรค 3 สิทธิเรียกร้องของโจทก์ตามมาตรานี้เกิดขึ้นเมื่อเลิกสัญญากัน และมีอายุความ 2 ปีตาม ป.พ.พ. มาตรา 165 (15)

มาตรา 165 (15), คำพิพากษาฎีกาที่ 1756/2520 จำเลยจ้างโจทก์ซึ่งมีอาชีพเป็นทนายความ 172 ให้จัดการขอแบ่งทรัพย์สินของผู้ตายจากผู้จัดการมรดกให้จำเลยโดยตกลงจะให้ค่าจ้างเป็นเงิน โจทก์จัดการจนสำเร็จก่อนครบกำหนดสองปีนับแต่วันที่ผลงานเสร็จ จำเลยไม่มีเงินสด จึงจะโอนตึกแถวพร้อมที่ดินให้โจทก์แทน

เงินค่าจ้าง และมอบให้บุตรของจำเลยไปจัดการ เมื่อจำเลยไปอวยพรปีใหม่ และโจทก์ถามถึงค่าจ้าง จำเลยก็บอกให้โจทก์ทราบ ดังนี้ เป็นการกระทำอันปราศจากเคลือบคลุมสงสัยตระหนักเป็นปริยายว่า ขอมรับสภาพตามสิทธิ เรียกร้องนั้น อายุความย่อมระงับเหตุลงตาม ป.พ.พ. มาตรา 172 ตั้งแต่วันขึ้นปีใหม่ โจทก์ฟ้องเรียกค่าจ้างนับจากวันหลังขึ้นปีใหม่ถึงวันฟ้องยังไม่เกินสองปี ฟ้องโจทก์จึงไม่ขาดอายุความ

มาตรา 165 (16). คำพิพากษาฎีกาที่ 1283/2510 ป.พ.พ. มาตรา 165 (16) ที่ว่า “สิทธิ 163, 169, 171, 387 เรียกร้องของบุคคลผู้เป็นคู่ความเรียกเอาเงินที่ได้จ่ายล่วงหน้าให้แก่ทายาทของตน มีกำหนดอายุความสองปี” นั้น มิได้หมายความว่าเฉพาะคู่ความและทายาทในคดีที่ฟ้องร้องกันในศาลแล้วเท่านั้น แต่หมายความรวมถึงคู่ความและทายาทที่มอบและรับเงินกันในฐานะคู่ความและทายาทก่อนฟ้องคดีในศาลด้วย

สิทธิเรียกร้องเงินที่คู่ความได้จ่ายให้ทายาทล่วงหน้าคืน จะมีขึ้นต่อเมื่อมีการเลิกสัญญา กลับคืนสู่ฐานะเดิม การที่ทายาทมิได้จัดการฟ้องลูกหนี้ตามหน้าที่เป็นเวลา 3 ปีเศษ ยังไม่เป็นที่ถือได้ว่าได้มีการเลิกสัญญากันแล้ว

มาตรา 165 วรรคท้าย คำพิพากษาฎีกาที่ 1262/2510 โจทก์เป็นพ่อค้า ฟ้องเรียกเอาค่าส่งมอบน้ำมันให้ห้างหุ้นส่วนเหมืองแร่ เพื่อนำไปเดินเครื่องขุดดินในการผลิตแร่ดิบของห้างหุ้นส่วนเหมืองแร่ เป็นการทำให้อุตสาหกรรมของฝ่ายลูกหนี้เอง จึงมีกำหนดอายุความ 5 ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา 165 วรรคท้าย

มาตรา 165 วรรคท้าย คำพิพากษาฎีกาที่ 2332/2515 บริษัทโจทก์ผู้ประกอบกิจการค้าพลาสติกเม็ด ฟ้องบริษัทจำเลยซึ่งทำการค้าเกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องใช้และสิ่งทำด้วยพลาสติก ให้ชำระราคาสินค้าพลาสติกเม็ดที่บริษัทจำเลยซื้อไปเพื่อผลิตเป็นถุงพลาสติกขาย ดังนี้ ย่อมแสดงว่าเป็นการที่ได้ทำเพื่ออุตสาหกรรมของฝ่ายลูกหนี้ จึงมีอายุความ 5 ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา 165 วรรคท้าย

มาตรา 165 (1) และวรรคท้าย คำพิพากษาฎีกาที่ 2178/2522 โจทก์เป็นเจ้าของสวนยางพารา นำผลิตผลในสวนไปขายให้จำเลย โจทก์มิได้ซื้อยางพาราจากบุคคลอื่นไปขาย

โจทก์จึงมิใช่พ่อค้า กรณีไม่เข้าอยู่ในบังคับแห่งอายุความ 2 ปีตาม ป.พ.พ. มาตรา 165 (1) อายุความจึงมี 5 ปีตามมาตรา 165 วรรคท้าย

มาตรา 165 (1) คำพิพากษาฎีกาที่ 3968/2524 โจทก์ประกอบการค้าปลาและสัตว์ทะเล มิได้ประกอบการค้าขายรถยนต์ การที่โจทก์เรียกหนี้รถยนต์จากจำเลย จึงมิใช่บุคคลผู้เป็นพ่อค้าเรียกเอาค่าที่ได้ส่งมอบของตามมาตรา 165 (1) จะนำอายุความตามมาตราดังกล่าวมาใช้บังคับไม่ได้

มาตรา 165 (1) คำพิพากษาฎีกาที่ 4009/2524 คำว่า “อุตสาหกรรม” หมายถึงการ ประดิษฐ์ หรือผลิตหรือทำสิ่งของนั้นให้เป็นสินค้าเพื่อจำหน่ายสินค้านั้น ผู้ร้องเพียงแต่ประกอบการค้าโดยส่งสัตว์ทะเลออกไปขายต่างประเทศ ห้องเย็น ของผู้ร้องมิใช่เพื่อเก็บรักษาสัตว์ทะเลมิให้นำไปเยือกก่อนส่งออกต่างประเทศ เท่านั้น ผู้ร้องมิได้ประกอบกิจการผลิตห้องเย็นเป็นสินค้าแต่อย่างใด จึงมิใช่ เป็นผู้ประกอบอุตสาหกรรมห้องเย็น นายาเคมีที่ผู้ร้องสั่งซื้อจากจำเลยก็เพื่อ ทำความสะอาดภายในห้องเย็นเท่านั้น จึงถือเป็นการส่งมอบสินค้าธรรมดา กรณีไม่ต้องด้วยข้อยกเว้นตามมาตรา 165 (1) วรรคท้าย สิทธิเรียกร้อง ของจำเลยที่มีต่อผู้ร้องจึงมีอายุความ 5 ปี

มาตรา 165 (8) คำพิพากษาฎีกาที่ 3249/2524 โจทก์บรรยายฟ้องว่า จำเลยว่าจ้างโจทก์ บรรทุกดินลูกรัง แล้วออกเช็คพิพาทชำระค่าจ้าง โจทก์นำเช็คพิพาทไปขอ รับเงินจากธนาคารไม่ได้ เพราะธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน โจทก์ยังไม่ได้ รับเงินตามเช็ค จึงฟ้องขอให้บังคับจำเลยชำระเงินตามเช็คพิพาทนั้น ซึ่งแท้จริง ก็คือขอให้บังคับจำเลยชำระค่าจ้างนั่นเอง เป็นกรณีที่โจทก์ผู้รับจ้างเรียกเอา เงินค่าจ้าง เพื่อการทำงานที่ทำจากจำเลย สิทธิเรียกร้องดังกล่าวนี้มีกำหนดอายุ ความ 2 ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา 165 (8)

มาตรา 166, 448 คำพิพากษาฎีกาที่ 610/2506 กระทรวงมหาดไทยมีคำสั่งปลดโจทก์ ออกจากราชการฐานผิดวินัย แต่การสั่งตั้งกรรมการพิจารณาโทษที่ปลด โจทก์ออกจากราชการนั้นเป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ดังนี้ กรณีเป็น เรื่องละเมิดสิทธิในการรับราชการของโจทก์ หาใช่เป็นเรื่องผิดสัญญาจ้าง แรงงานไม่ ฉะนั้น การที่โจทก์จะฟ้องเรียกเงินเดือนที่ไม่ได้รับในระหว่าง

ถูกปลดจากราชการย่อมต้องใช้อายุความ 1 ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา 448 จะใช้อายุความ 5 ปีตามมาตรา 166 หาได้ไม่

มาตรา 166. 420. คำพิพากษาฎีกาที่ 1625/2508 กระทรวงเศรษฐการมีคำสั่งไล่โจทก์ออกจากราชการฐานผิดวินัย เมื่อโจทก์เห็นว่าคำสั่งนั้นไม่ชอบด้วยกฎหมาย เป็นการละเมิดต่อโจทก์ โจทก์ก็ชอบที่จะฟ้องร้องต่อศาลเสียดายในกำหนดอายุความ 1 ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา 448 จะใช้อายุความ 5 ปี ตามมาตรา 166 หาได้ไม่

มาตรา 166. 165 คำพิพากษาฎีกาที่ 1490/2511 ป.พ.พ. มาตรา 165 (9) เป็นบทบัญญัติในเรื่องคนงาน ฯลฯ เรียกเอาค่าจ้างและเงินอื่นอันได้ตกลงกันว่าจะจ่ายให้แทนหรือให้เป็นส่วนหนึ่งของเงินจ้าง รวมทั้งค่าที่ได้ออกเงินทดลองไปกับนายจ้างเรียกเอาเงินเช่นว่านั้นอันตนได้จ่ายล่วงหน้าไปแล้วนั้นก็ด้วยเหมือนกัน ส่วนมาตรา 166 เป็นเรื่องการเรียกเอาเงินค้างจ่ายคือเงินปี เงินเดือน ฯลฯ โจทก์ฟ้องเรียกเงินจากจำเลยฐานผิดสัญญาที่จำเลยทำให้โจทก์ไว้ซึ่งไม่ใช่เงินเดือนหรือเงินจ้างที่โจทก์ทดลองให้จ่ายไป ฟ้องโจทก์จึงไม่ต้องด้วยบทบัญญัติดังกล่าว

มาตรา 166. 563 คำพิพากษาฎีกาที่ 91/2512 ป.พ.พ. มาตรา 166 อยู่ในลักษณะ 6 เรื่องอายุความในบรรพ 1 อันว่าด้วยหลักทั่วไป ซึ่งระบุไว้ชัดถึงการฟ้องเรียกค่าเช่าทรัพย์สินค้างส่ง ส่วนมาตรา 563 เป็นบทบัญญัติอยู่ในหมวด 3 เรื่องหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้เช่าในลักษณะเช่าทรัพย์สินแห่งบรรพ 3 อันว่าด้วยเอกเทศสัญญา ข้อความที่ว่าผู้ให้เช่าจะฟ้องผู้เช่าเกี่ยวแก่สัญญาเช่านั้น ย่อมหมายถึงการปฏิบัติผิดหน้าที่ผู้เช่าโดยทั่วไป เมื่อมาตรา 166 ซึ่งเป็นบททั่วไปได้บัญญัติถึงเรื่องค่าเช่าค้างส่งไว้ชัดแจ้งโดยเฉพาะ จึงต้องแยกมาใช้ปรับแก้คดี แม้มตรา 563 จะอยู่ในลักษณะเช่าทรัพย์สิน ก็หาได้ลบล้างมาตรา 166 ไม่

มาตรา 166. 164 คำพิพากษาฎีกาที่ 182/2516 หนี้เงินค่าเล่นแชร์ซึ่งลูกวงจะต้องจ่ายให้แก่ธนาคาร อันมีกำหนดระยะเวลาการใช้เงินคืนเป็นรายเดือนนั้น มีอายุความฟ้องร้อง 5 ปี (วินิจฉัยตามแนวฎีกาที่ 655/2480)

มาตรา 166, 653 คำพิพากษาฎีกาที่ 284/2516 การเล่นแชร์หาได้มีบทบัญญัติให้ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือไม่

เมื่อมูลหนี้เป็นหนี้สินในเรื่องการเล่นแชร์ ซึ่งจะต้องผ่อนส่งคืนเป็นงวด ๆ ทุกเดือน สิทธิเรียกร้องส่งคืนเงินคืนเป็นงวด ๆ อันมีกำหนดเวลาแน่นอนเช่นนี้ ต้องบังคับตาม ป.พ.พ. มาตรา 166 ซึ่งมีกำหนดอายุความเพียง 5 ปี

มาตรา 166, 164, 369 คำพิพากษาฎีกาที่ 2453/2519 โจทก์จำเลยได้ทำสัญญาโอนสิทธิการเช่าตึกแถวซึ่งโจทก์ทำการก่อสร้างในที่ดินของผู้อื่นให้แก่จำเลย เพื่อเป็น

ค่าตอบแทน จำเลยยอมจ่ายเงินให้โจทก์จำนวนหนึ่งโดยจ่ายบางส่วนในวันทำสัญญา และในวันเช่าอยู่ในตึกแถว ส่วนที่เหลือตกลงแบ่งชำระกันเป็น 2 งวด งวดแรกชำระแล้ว คงค้างชำระงวดหลังซึ่งนานเกิน 5 ปีแล้ว ดังนี้ เงินตามสัญญาที่จำเลยจะต้องจ่ายให้โจทก์นั้นเป็นค่าตอบแทนในการที่โจทก์ยอมตกลงทำสัญญาให้จำเลยได้รับโอนสิทธิการเช่าตึกแถวซึ่งตามปกติธรรมดาแล้ว จำเลยจะต้องชำระให้โจทก์ทั้งหมด แต่เพื่อผ่อนผันแบ่งเบาภาระให้จำเลย จึงได้ทำสัญญาเป็นแบ่งงวดชำระ จำนวนเงินดังกล่าวเป็นผลประโยชน์ที่โจทก์ควรจะได้รับจากการที่ยอมให้จำเลยเช่าทำสัญญาเช่าตึกแถว มิใช่เงินอันพึงส่งเพื่อผ่อนคืนโดยตรงเป็นงวด ๆ และไม่ใช้การเรียกเอาเงินค้างจ่าย เช่น เงินปี เงินเดือน หรือเงินอื่น ๆ ที่เป็นทำนองเดียวกันที่มีกำหนดจ่ายเป็นระยะเวลา จึงไม่เป็นสิทธิเรียกร้องที่กำหนดอายุความไว้ 5 ปี ตามความใน ป.พ.พ. มาตรา 166 สิทธิเรียกร้องของโจทก์เข้าลักษณะเป็นสัญญาต่างตอบแทน ซึ่งไม่มีกฎหมายบัญญัติเรื่องอายุความไว้เฉพาะเป็นอย่างอื่น จึงต้องใช้อายุความทั่วไปกำหนด 10 ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา 164

มาตรา 166, 172 คำพิพากษาฎีกาที่ 2725/2519 ลูกหนี้ทำหนังสือรับสภาพหนี้เงินดอกเบี้ยที่ค้างให้โจทก์ ต่อมาลูกหนี้ตาย โจทก์ยื่นฟ้องจำเลยซึ่งเป็นทายาทของลูกหนี้ให้รับผิดชอบโจทก์เกินกว่า 5 ปีนับแต่วันที่ลูกหนี้ทำหนังสือรับสภาพหนี้คดีโจทก์จึงขาดอายุความตาม ป.พ.พ. มาตรา 166

มาตรา 166

คำพิพากษาฎีกาที่ 192/2523 ในสัญญาที่โจทก์อาศัยเป็นหลักฐานฟ้องให้จำเลยชำระหนี้คืนเงินกู้ยืมที่มีข้อตกลงให้จำเลยผ่อนส่งได้เป็นรายเดือน ๆ ละ 500 บาท และต่อมาจำเลยยังได้นำเอาหมูดีใช้หนี้ไปแล้วคิดเป็นเงิน 3,500 บาท คงค้างชำระอีก 9,000 บาท ดังนี้ การฟ้องเรียกร้องให้จำเลยชำระคืนเงินตามสัญญาที่ฟ้องจึงถือได้ว่า เรียกเอาจำนวนเงินอันพึงส่งนอกจากดอกเบี้ย เพื่อผ่อนทุนคืนเป็นงวด ๆ อันมีกำหนดอายุความห้าปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา 166

มาตรา 166.
165 (9)

คำพิพากษาฎีกาที่ 2754/2523 คำว่า “หัตถกรรม” นั้น ประกอบคำว่า “โรงงาน” เพื่อให้ทราบว่าบุคคลจำพวกที่ 4 แห่ง ป.พ.พ. มาตรา 165 (9) นี้ หมายถึงผู้ที่ทำงานประจำสถานที่ที่เรียกว่าโรงงานหัตถกรรมเท่านั้น ไม่รวมถึงสถานที่อย่างอื่นด้วย คำว่า “หัตถกรรม” หรือแม้กระทั่งคำว่า “โรงงานหัตถกรรม” หาได้ประกอบคำว่า “คนงาน” “ผู้ช่วยคนงาน” หรือ “ลูกมือฝึกหัด” ด้วยไม่

การที่ลูกจ้างเรียกร้องเอาค่าล่วงเวลาจากนายจ้าง โดยอ้างว่าจ่ายให้ต่ำกว่าจำนวนที่จะต้องจ่ายเช่นนี้ มีกำหนดอายุความสองปี ตามมาตรา 165 (9) เพราะถือได้ว่าเป็นกรณีคนงานเรียกร้องเอาเงินจ้าง และค่าล่วงเวลานี้แม้จะมีกำหนดจ่ายเป็นระยะเวลา แต่จำนวนเงิน ที่จ่ายให้แก่ลูกจ้างแต่ละคนไม่แน่นอน บางเดือนมากบางเดือนน้อยไม่เท่ากัน จึงมิใช่เงินประเภทที่บัญญัติในมาตรา 166

มาตรา 167

คำพิพากษาฎีกาที่ 1826/2511 เบี้ยปรับและเงินเพิ่มซึ่งผู้ประกอบการค้าต้องเสียตามประมวลรัษฎากร ถือว่าเป็นเงินภาษีด้วย

สิทธิเรียกร้องของรัฐบาลเพื่อเอาค่าภาษีอากรมีกำหนดอายุความ 10 ปี คำขอรับชำระหนี้ของกรมสรรพากรซึ่งระบุขอรับชำระหนี้ค่าภาษีอากร (ภาษีการค้า) ถือได้ว่าขอรับชำระหนี้ในฐานะเป็นเจ้าของหนี้บริมสิทธิ์ เพราะค่าภาษีอากรเป็นหนี้บริมสิทธิ์สามัญตาม ป.พ.พ. มาตรา 253 (3) อยู่แล้ว

มาตรา 167

คำพิพากษาฎีกาที่ 1401, 1402/2515 บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลต้องยื่นรายการซึ่งจำต้องใช้ในการคำนวณภาษีเงินได้ตามแบบต่อเจ้าพนักงาน

ประเมิน พร้อมกับชำระภาษีภายใน 150 วันนับแต่วันสุดท้ายของรอบระยะเวลาบัญชี ถ้าแบบที่ยื่นไว้แสดงรายการไม่ถูกต้องตามความจริง หรือไม่บริบูรณ์ ทำให้จำนวนภาษีเงินได้ขาดไป ก็ต้องถือว่าหนี้ค่าภาษีจำนวนที่ขาดไปนี้ถึงกำหนดชำระตั้งแต่วันที่ผู้เสียภาษีเงินได้มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามที่บัญญัติไว้ในประมวลรัษฎากร มิใช่ถึงกำหนดชำระเมื่อเจ้าพนักงานประเมินแจ้งให้ผู้เสียภาษีเงินได้ชำระค่าภาษี

อายุความเรียกร้องให้ชำระภาษีเงินได้ดังกล่าวเริ่มนับตั้งแต่วันที่ผู้เสียภาษียื่นรายการและชำระค่าภาษี ถ้ามิใช่สิทธิเรียกร้องให้ชำระภายใน 10 ปี ขาดอายุความ (ประชุมใหญ่ ครั้งที่ 31/2514)

มาตรา 167

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1106/2520 ประมวลรัษฎากร มาตรา 19, 20 มิใช่บทบัญญัติเรื่องอายุความในการเรียกร้องให้ชำระภาษี แต่เป็นบทบัญญัติกำหนดระยะเวลาให้เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจออกหมายเรียกตัวผู้ยื่นรายการมาไต่สวนในเมื่อมีเหตุอันควรเชื่อว่ารายการที่ยื่นไม่ถูกต้องตามความจริงหรือไม่บริบูรณ์ภายในกำหนด 5 ปี พันกำหนดนี้แล้วจะมีผลเพียงเจ้าพนักงานประเมินไม่มีอำนาจออกหมายเรียกผู้ยื่นรายการมาไต่สวนเท่านั้น ส่วนสิทธิเรียกร้องให้ชำระภาษีเงินได้และเงินเพิ่มมีอายุความ 10 ปี โดยเริ่มนับอายุความตั้งแต่วันที่ผู้เสียภาษีต้องยื่นรายการและชำระค่าภาษีตาม พ.พ. มาตรา 167 ภาษีเงินได้สำหรับปี พ.ศ. 2509 โจทก์จะต้องยื่นรายการภายในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2510 เมื่อนับถึงวันฟ้องยังไม่พ้น 10 ปี จึงยังไม่ขาดอายุความ

มาตรา 168

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 679/2514 จำเลยทำสัญญาประนีประนอมยอมความว่าให้โจทก์มีสิทธิเก็บกินในที่ดินของจำเลย ย่อมเป็นการทำนิติกรรมที่ก่อให้เกิดบุคคลสิทธิแก่โจทก์ในอันที่จะเรียกร้องให้จำเลยไปจดทะเบียนสิทธิเก็บกินให้เป็นทรัพย์สินอันบริบูรณ์ตามกฎหมายได้ตราบเท่าที่จำเลยยังมีได้ โอนที่ดินให้แก่บุคคลอื่น และสิทธิเรียกร้องอันตั้งหลักฐานขึ้นโดย ประนี-ประนอมยอมความเช่นนี้ มีกำหนดอายุความ 10 ปี

มาตรา 168, 448. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2596/2520 พ. กระทำผิดหน้าที่โดยทุจริตเบียดบัง
694, 1336 ยักยอกทรัพย์สินของโจทก์ไป โจทก์ยอมฟ้องเรียกคืนทรัพย์สินหรือให้ใช้ราคา
ได้ อันเป็นการฟ้องเรียกคืนทรัพย์สินตาม ป.พ.พ. มาตรา 1336 และปรากฏว่า
การที่ พ. ยักยอกทรัพย์สินของโจทก์ดังกล่าวศาลอาญาพิพากษาจำคุก พ. คดี
ถึงที่สุดแล้วก่อนโจทก์จะยื่นฟ้องจำเลยผู้ค้าประกันเป็นคดีนี้ สิทธิของโจทก์
ซึ่งจะเรียกร้องให้ พ. รับผิดชอบในทางแพ่งย่อมมีอายุความ 10 ปี ตาม ป.พ.พ.
มาตรา 168 และ ป.วิ.อ. มาตรา 51 วรรคสาม มิใช่มีอายุความ 1 ปี ตาม
ป.พ.พ. มาตรา 448 ซึ่งจำเลยยกข้อต่อสู้ของ พ. ผู้เป็นลูกหนี้ที่มีต่อโจทก์
ผู้เป็นเจ้าของหนี้ขึ้นต่อสู้ตามมาตรา 694

มาตรา 168, 113 คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 698/2521 โจทก์มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศสหรัฐ
อเมริกา จำเลยอยู่ในประเทศไทย โจทก์จำเลยทำสัญญาซื้อขายโดยตกลง
กันว่า เมื่อมีข้อพิพาทอันเกี่ยวกับสัญญา ให้ทำการชำระความโดยอนุญาโต
ตุลาการในนิวยอร์ก ข้อตกลงดังกล่าวเป็นข้อตกลงที่เกิดจากความสมัครใจ
ของคู่กรณี ไม่ขัดต่อกฎหมายหรือความสงบเรียบร้อยแต่อย่างใด จึงใช้บังคับ
กันได้ ดังนั้นเมื่อได้มีการนำข้อพิพาทเสนอให้อนุญาโตตุลาการวินิจฉัยถูกต้อง
ตามขั้นตอน และไม่ปรากฏว่าอนุญาโตตุลาการได้วินิจฉัยชี้ขาดโดยฝ่าฝืน
ไม่ชอบด้วยกฎหมายของรัฐนิวยอร์ก คำวินิจฉัยชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการ
ดังกล่าวจึงฟ้องร้องให้บังคับกันได้ในศาลไทย

ฟ้องบังคับให้จำเลยรับผิดชอบตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการมีอายุความ
10 ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา 168

มาตรา 168, 882. คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1847/2522 รถยนต์คันที่โจทก์เอาประกันภัยจำ
887 ไว้กับจำเลย ได้ชนกับรถยนต์ของบริษัท ร. เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2517
โจทก์มาฟ้องคดีขอให้จำเลยรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนตามสัญญา
ประกันภัยเมื่อวันที่ 19 เมษายน 2521 พันกำหนดสองปีนับแต่วันวินาศภัย
ฟ้องของโจทก์จึงขาดอายุความตามมาตรา 882 การที่โจทก์ได้ถูกบริษัท ร.
ฟ้องและศาลฎีกาพิพากษาให้โจทก์ใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่บริษัท ร. เมื่อ
วันที่ 26 กรกฎาคม 2520 นั้น ไม่ทำให้สิทธิเรียกร้องของโจทก์ตามสัญญา

ประกันภัยจะพึงมาตั้งหลักฐานขึ้นโดยคำพิพากษาดังกล่าว เพราะสิทธิเรียกร้องของโจทก์ที่จะให้จำเลยใช้ค่าสินไหมทดแทนตามสัญญาประกันภัยเกิดขึ้นนับแต่วันวินาศภัย จึงจะนำอายุความตามมาตรา 168 มาใช้บังคับในกรณีนี้หาได้ไม่

มาตรา 168, 420, คำพิพากษาฎีกาที่ 1898/2522 โจทก์ฟ้องจำเลยเป็นคดีอาญาและศาล
438 พิพากษาลงโทษจำเลยเสร็จเด็ดขาดไปแล้วก่อนที่จะได้ยื่นฟ้องคดีแพ่ง สิทธิที่จะฟ้องคดีแพ่งย่อมมีอายุความ 10 ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา 168 และ ป.วิ.อ. มาตรา 51 วรรคสาม

การที่โจทก์ฟ้องจำเลยเป็นคดีอาญานั้น เป็นเรื่องที่โจทก์ประสงค์ให้จำเลยได้รับโทษทางอาญา ค่าใช้จ่ายในการฟ้องคดีอาญาจึงไม่ใช่ค่าเสียหายที่โจทก์จะพึงเรียกร้องเอาจากจำเลยฐานละเมิดได้

มาตรา 168 คำพิพากษาฎีกาที่ 481/2523 คดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาซึ่งจำเลยถูกฟ้องฐานบุกรุกและถูกลงโทษเสร็จเด็ดขาดแล้วก่อนโจทก์ฟ้องคดีนี้ สิทธิของโจทก์ที่จะฟ้องคดีแพ่งย่อมมีกำหนดอายุความ 10 ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา 168 และ ป.วิ.อ. มาตรา 51 วรรคสาม

มาตรา 169 คำพิพากษาฎีกาที่ 337/2479 เรื่องครอบครองรักษามรดกไว้ให้ผู้เยาว์นั้น แม้จะครอบครองไว้นานเท่าใด ผู้เยาว์ก็ฟ้องเรียกคืนได้

มาตรา 169 คำพิพากษาฎีกาที่ 480/2506 การเป็นทนายความว่าความให้จำเลยตลอดทั้งสามศาล ตามธรรมดา ถ้าไม่ได้ตกลงกันไว้ให้ทนายความเป็นผู้ดำเนินการในการบังคับคดีด้วยแล้ว หน้าทีของทนายก็จะต้องสิ้นสุดลงในเมื่อมีคำพิพากษาของศาลถึงที่สุด และต้องถือว่าตัวความได้รับมอบการที่ทำของทนายความในเมื่อได้มีคำพิพากษานถึงที่สุดนั้น เมื่อคำพิพากษาถึงที่สุดชั้นฎีกา กำหนดอายุความเรียกร้องสินจ้างของทนายความย่อมเริ่มนับแต่วันศาลฎีกาพิพากษา

มาตรา 169. คำพิพากษาฎีกาที่ 2010/2515 การฟ้องเรียกทรัพย์สินจากจำเลยซึ่ง
438, 448, 1336 เหาของโจทก์ไปโดยละเมิดนั้นไม่อยู่ในบังคับอายุความตาม ป.พ.พ. มาตรา

การเรียกร้องเองค่าเสียหายจากจำเลยเพราะเหตุที่ได้ยึดเอกสารสิทธิ และเช็กไปจากโจทก์ (แล้วไม่ยอมคืนจนคดีขาดอายุความ และหมดสิทธิที่จะขอรับเงินจากธนาคาร) นั้น โจทก์จะมีสิทธิเรียกค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิดก็ต่อเมื่อความเสียหายเกิดขึ้นจริง จึงต้องนับอายุความแต่วันที่เกิดความเสียหายแก่โจทก์ มิใช่ นับแต่วัน รู้ถึงการกระทำผิดกฎหมาย และรู้ตัวผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน

มาตรา 169, 914, คำพิพากษาฎีกาที่ 1608/2518 จำเลยที่ 2 สั่งจ่ายเช็คพิพาทให้แก่จำเลยที่ 1 จำเลยที่ 1 สลากหลังให้โจทก์ โจทก์สลักหลังต่อให้ จ. จ. นำเช็กไปขึ้นเงินจากธนาคารไม่ได้ จึงฟ้องโจทก์เป็นจำเลยเมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2514 แม้นคดีที่ จ. ฟ้องโจทก์นั้น โจทก์ทำสัญญาประนีประนอมยอมความและศาลพิพากษาตามยอมเมื่อวันที่ 3 เมษายน 2515 โดยโจทก์ยอมชำระเงินให้ จ. และเข้าถือเอาเช็ครายพิพาทนี้ก็ตาม ก็ถือไม่ได้ว่าโจทก์เข้าถือเอาเช็คและใช้เงินตามความหมายของมาตรา 1003 ตอนแรก เพราะโจทก์ในฐานะผู้สลักหลังถูกฟ้อง มิใช่โจทก์จ่ายเงินตามเช็คให้ จ. และเข้าถือเอาเช็คไว้ไต่เบี่ย เมื่อโจทก์มาฟ้องไต่เบี่ยเอาแก่จำเลยทั้งสอง ในวันที่ 10 เมษายน 2515 พ้นเวลาหกเดือนนับแต่วันที่โจทก์ถูกฟ้องแล้ว คดีโจทก์จึงขาดอายุความตาม ป.พ.พ. มาตรา 1003

กรณีดังกล่าวข้างต้น ป.พ.พ. มาตรา 1003 ได้บัญญัติถึงเรื่องอายุความไว้เป็นพิเศษต่างหากแล้ว การนับอายุความจึงต้องบังคับไปตามมาตราดังกล่าว จะนำมาตรา 169 มาใช้บังคับโดยถือว่าให้เริ่มนับอายุความตั้งแต่ขณะที่โจทก์อาจจะบังคับสิทธิเรียกร้องได้คือวันที่ 3 เมษายน 2515 เป็นต้นไป หาได้ไม่

มาตรา 169, คำพิพากษาฎีกาที่ 639/2521 จำเลยซื้อหินและทรายจากโจทก์ตกลงกันว่า หินและทรายที่โจทก์ส่งให้จนถึงสิ้นเดือนจึงจะคิดบัญชีกันครั้งหนึ่ง และจำเลยจะต้องชำระราคากายใน 7 วันนับแต่วันคิดบัญชี ดังนี้ สิทธิเรียกร้องให้ชำระราคาของโจทก์ย่อมจะเกิดขึ้นในวันสิ้นเดือนของแต่ละเดือน และสิทธิเรียกร้องดังกล่าวนั้น โจทก์จะต้องฟ้องเรียกร้องเสียภายในกำหนดสองปี มิฉะนั้นเป็นอันขาดอายุความ

มาตรา 169, คำพิพากษาฎีกาที่ 639/2521 จำเลยซื้อหินและทรายจากโจทก์ตกลงกันว่า หินและทรายที่โจทก์ส่งให้จนถึงสิ้นเดือนจึงจะคิดบัญชีกันครั้งหนึ่ง และจำเลยจะต้องชำระราคากายใน 7 วันนับแต่วันคิดบัญชี ดังนี้ สิทธิเรียกร้องให้ชำระราคาของโจทก์ย่อมจะเกิดขึ้นในวันสิ้นเดือนของแต่ละเดือน และสิทธิเรียกร้องดังกล่าวนั้น โจทก์จะต้องฟ้องเรียกร้องเสียภายในกำหนดสองปี มิฉะนั้นเป็นอันขาดอายุความ

- มาตรา 169, 164, 172, 181 คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2504/2523 สัญญากู้เบิกเงินเกินบัญชีไม่มีกำหนดเวลาชำระหนี้ มีข้อความว่าจะชำระหนี้เมื่อทวงถาม ปกติย่อมต้องฟ้องคดีภายใน 10 ปี นับแต่วันที่กู้เพราะอาจบังคับสิทธิเรียกร้องได้ ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นไป แต่นับแต่วันทำสัญญา จำเลยได้นำเงินเข้าและเบิกเงินจากบัญชีตลอดมา การนำเงินเข้าบัญชีเป็นการตัดทอนหนี้สินระหว่างโจทก์จำเลยตามลักษณะของบัญชีเดินสะพัด ถือได้ว่าจำเลยรับสภาพต่อโจทก์ด้วยใช้เงินให้บางส่วน หรือด้วยส่งดอกเบี้ย อายุความย่อมระงับทุกครั้งที่นำเงินเข้าบัญชี ตาม ป.พ.พ. มาตรา 172 ปรากฏว่านับจากวันที่จำเลยนำเงินเข้าบัญชีครั้งสุดท้ายถึงวันฟ้องยังไม่เกิน 10 ปี คดีโจทก์จึงไม่ขาดอายุความ
- มาตรา 172, 340, 349, 680, 692, 698, 733, 1599, 1600, 1754 คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 414/2481 การที่ผู้จ้างและผู้รับจ้างถึงแก่ความตาย และทายาทของทั้ง 2 ฝ่ายเข้าสวมสิทธิเป็นผู้จ้างและผู้รับจ้างต่อไปเช่นนี้ ไม่มีลักษณะเป็นการแปลงหนี้ตามกฎหมาย
- ผู้จ้างตาย ทายาทของผู้จ้างได้ไปขอโอนรับมรดกลงนามเป็นเจ้าของในหน้าโฉนดที่ดินที่จ้างแล้วมอบโฉนดให้ผู้รับจ้างยึดถือไว้ต่อไป ดังนี้ ถือว่าทายาทของผู้จ้างยอมรับสภาพสิทธิเรียกร้องตามสัญญาจ้าง อายุความย่อมระงับทุกคราวเป็นโทษแก่ลูกหนี้ ย่อมเป็นโทษแก่ผู้ค้ำประกันด้วย
- สัญญา มีข้อความว่า ถ้าแม่ที่ดินราคาไม่พอกับต้นเงินที่รับจ้างไว้ จะยอมใช้ให้จนครบ ดังนี้ ถือว่าเป็นสัญญาค้ำประกัน
- มาตรา 172, 1599, 1600 คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 607/2481 ผู้รับมรดกรับสภาพหนี้ของผู้ตายตาม มาตรา 172 ได้ (อ้างฎีกาที่ 730/2476 และ 414/2481)
- ผู้รับมรดกขอผิดใช้หนี้ของผู้ตายต่อเจ้าหนี้ และขอรับโฉนดที่มอบเป็นประกันที่เจ้าหนี้มาโอนรับมรดก แล้วก็คืนให้เจ้าหนี้ นั่น ถือว่าเป็นการรับสภาพหนี้ตามมาตรา 172
- มาตรา 172, 181 คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 450/2493 บิดาจำเลยผู้ทำสัญญามัดจำขายที่ดินให้
- วรรค 2, 1754 โจทก์ได้ตายแล้ว จำเลยได้ยอมรับปฏิบัติตามสัญญามัดจำจะโอนให้โจทก์
- วรรค 3 ทั้งยอมให้โจทก์ครอบครองที่ดินนั้นจนบัดนี้ ดังนี้ ย่อมเรียกได้ว่าจำเลยยอมรับสภาพหนี้ต่อโจทก์ อันทำให้อายุความระงับทุกคราว หากศาลชั้นต้นงด

สืบพยานทั้งสองฝ่ายเสีย และวินิจฉัยว่าคดีโจทก์ขาดอายุความแล้ว ศาลฎีกาให้ศาลชั้นต้นพิจารณาพิพากษาใหม่

มาตรา 172, 850, คำพิพากษาฎีกาที่ 415/2495 ผู้รับมรดกคนหนึ่งพุดถามผู้รับมรดก
1754 ซึ่งครอบครองทรัพย์สินมรดกอยู่ว่า เมื่อไรจะแบ่งมรดก ผู้ครอบครองมรดก
ตอบว่าเอาไว้เผาศพผู้ตายเสียก่อนดังนี้ ย่อมไม่ใช่เป็นการตกลงแบ่งมรดก
กันแล้ว คงเป็นแต่เพียงพุดกันเรื่องจะแบ่งมรดกเท่านั้น ไม่ใช่เป็นการรับ
สภาพหนี้ตามมาตรา 172 แห่ง ป.พ.พ. อันจะทำให้อายุความสะดุดหยุดลง
(อ้างฎีกาที่ 30/2481)

มาตรา 172, 1754, คำพิพากษาฎีกาที่ 1192/2495 มารดาทำสัญญาจะขายที่ดินให้แก่เขา
237 โดยได้รับเงินค่าที่ดินนั้นไว้บางส่วน และส่งมอบที่ดินให้แก่เขาครอบครองแล้ว
ครั้นมารดาถึงแก่กรรม บุตรผู้เป็นทายาทได้ไปขอรับเงินค่าที่ดินนั้นเพิ่มเติม
จากผู้ซื้อ และรับว่าจะปฏิบัติตามสัญญาซื้อขายที่ดินนั้น ดังนี้ถือได้ว่าเป็นการ
รับสภาพหนี้

ทำสัญญาจะซื้อขายที่ดินให้แก่เขาแล้ว กลับเอาที่ดินนั้นไปขายแก่ญาติ
ของตน โดยไปจดทะเบียนการซื้อขายกันที่อำเภอ เมื่อปรากฏว่าญาติผู้ซื้อรับ
โอนที่ดินรายนี้ไว้โดยไม่สุจริต ล่วงรู้ถึงพฤติการณ์อันทำให้ผู้ซื้อคนแรกผู้
เป็นเจ้าของผู้ขายต้องเสียเปรียบแล้ว ผู้ซื้อคนแรกก็มีสิทธิที่จะขอให้ศาลเพิกถอน
นิติกรรมซื้อขายรายหลังนี้ได้ตาม ป.พ.พ. มาตรา 237

มาตรา 172, คำพิพากษาฎีกาที่ 717/2497 การที่จำเลยรับด้วยวาจาว่าจะพิจารณา
448 วรรค 2, 193 ชดใช้ค่าเสียหายให้ ไม่เป็นการรับสภาพหนี้ตามมาตรา 172

มาตรา 172 คำพิพากษาฎีกาที่ 344/2506 จำเลยรับฝากสินค้าราคาสองหมื่นบาทเศษ
ของโจทก์ไว้ แล้วสินค้านั้นสูญหายไป จำเลยจึงมีหนังสือยอมชดใช้ค่าเสียหาย
ให้ 5,000 บาท โจทก์ปฏิเสธ ต่อมาได้มีการเจรจากันอีก จำเลยมีหนังสือ
ยอมใช้ค่าเสียหายให้โจทก์ครึ่งหนึ่งของราคาสินค้า แต่โจทก์ก็ไม่ตกลง ดังนี้
เห็นได้ว่าเอกสารทั้ง 2 ฉบับ ที่จำเลยยอมชดใช้ค่าสินค้ายี่สิบห้าบาทให้โจทก์
นั้น เป็นการยอมรับแล้วว่าหนี้ค่าสินค้ายี่สิบห้าบาทของโจทก์ที่หายไปมีอยู่จริง เรียก
ได้ว่าจำเลยยอมรับสภาพหนี้ชดใช้ค่าสินค้ายี่สิบห้าบาทของโจทก์ที่หายไปแล้ว

มาตรา 172 วรรค 2 คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 69/2507 อายุความเรียกค่าเสียหายในการละเมิด มี 1 ปี เมื่อจำเลยทำหนังสือรับสภาพหนี้จากการละเมิด อายุความก็สะดุดหยุดลงตาม ป.พ.พ. มาตรา 172 ต้องเริ่มนับอายุความขึ้นใหม่ ตาม ป.พ.พ. มาตรา 181 วรรค 2 อายุความที่เริ่มนับใหม่ก็คือ 1 ปีเช่นเดิม ไม่ใช่ 10 ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา 164

มาตรา 172 คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 281/2507 การชำระหนี้ให้บางส่วน อายุความย่อมสะดุดหยุดลง ตาม ป.พ.พ. มาตรา 172 และตั้งต้นนับอายุความใหม่โดยถืออายุความเดิมนั้น

มาตรา 172, 165 (1), 181 คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 934/2507 จำเลยซื้อเชือกกระดาศ เครื่องเขียน จากพ่อค้า (โจทก์) ไปขายต่อเด็กนักเรียน เช่นนี้หาใช่เป็นการทำเพื่ออุตสาหกรรมของจำเลยไม่ สิทธิเรียกร้องของโจทก์จึงมีอายุความ 2 ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา 165 (1)

เมื่อจำเลยรับสภาพหนี้ ย่อมทำให้อายุความสะดุดหยุดลงตาม ป.พ.พ. มาตรา 172 เมื่ออายุความสะดุดหยุดลงแล้ว การเริ่มต้นนับอายุความใหม่ตาม ป.พ.พ. มาตรา 181 ก็ต้องถืออายุความเดิม เป็นแต่ตั้งต้นนับใหม่เท่านั้น

มาตรา 172, 165, 295 คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1338/2506 สัญญาจ้างทำของที่จำเลยทุกคนต้องร่วมกันรับผิดชอบชำระค่าจ้างให้โจทก์นั้น หากจำเลยคนหนึ่งผ่อนชำระหนี้บางส่วนให้โจทก์ เป็นเหตุให้อายุความสะดุดหยุดลงแล้ว ย่อมมีผลผูกพันจำเลยอื่นด้วย

มาตรา 172, 1335, 1386 คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1382/2506 ป.พ.พ. มาตรา 1386 ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยอายุความมาใช้บังคับในเรื่องอายุความได้สิทธิครอบครองด้วยโดยอนุโลม ฉะนั้น จึงนำบทบัญญัติ ว่าด้วยอายุความสะดุดหยุดลงมาใช้แก่การฟ้องคดีเพื่อเอาคืนซึ่งการครอบครองได้

ฟ้องโจทก์ที่ระบุถึงเรื่องโจทก์ไปร้องต่ออำเภอว่าจำเลยบุกรุกล้อมรั้ว จำเลยยอมรับรั้วกับอำเภอแล้ว เช่นนี้ อย่างน้อยก็มีผลเป็นการรับสภาพตามสิทธิของโจทก์ซึ่งเป็นเหตุให้อายุความสะดุดหยุดลงอย่างหนึ่ง

มาตรา 172. คำพิพากษาฎีกาที่ 1887/2506 กรณีลูกจ้างของธนาคารตายลง แล้วผู้
 181, 224, 655. เป็นทายาท ได้ทำหนังสือรับสภาพหนี้ให้ธนาคารเจ้าหนี้ไว้ อายุความเรียกร้อง
 691, 692, 1754 ของธนาคารเจ้าหนี้อันมีต่อลูกหนี้เจ้ามรดกก็ได้เปลี่ยนมาเป็นอายุความเรียกร้อง
 อันมีต่อทายาทผู้รับสภาพหนี้ นั้น อายุความตาม ป.พ.พ. มาตรา 1754 ที่มีให้
 เจ้าหนี้ฟ้องร้องเมื่อพ้นกำหนด 1 ปีนับแต่ความตายของเจ้ามรดก จึงระงับ
 หายุดลง อายุความสำหรับสิทธิเรียกร้องของธนาคารเจ้าหนี้จึงต้องตั้งต้นนับ
 ใหม่ตามอายุความแห่งมูลหนี้

หมายเหตุ มูลหนี้ดังกล่าวคือมูลหนี้เดิม (การกู้เงิน) อายุความบังคับ
 ตามสิทธิเรียกร้องอันมีมูลหนี้จากการกู้เงิน มีกำหนด 10 ปี มิใช่ 1 ปี (ตาม
 นัยคำพิพากษาฎีกาที่ 1896/2493 และ 1618/2501)

มาตรา 172, 165 คำพิพากษาฎีกาที่ 592/2508 โจทก์เป็นบุคคลผู้เป็นพ่อค้า (ค้ำน้ำมัน
 เชื้อเพลิง) ต้องใช้สิทธิเรียกร้องค้ำน้ำมันที่จำเลยซื้อไปจากโจทก์ภายใน
 กำหนดอายุความ 2 ปี เว้นแต่จะมีเหตุที่ทำให้อายุความระงับ หายุดลง เมื่อ
 โจทก์ว่าผู้ที่ชำระหนี้ไม่ใช่จำเลย และไม่ยืนยันว่าผู้ชำระหนี้เป็นตัวแทนของ
 จำเลย อันจะพอถือได้ว่าจำเลยได้รับสภาพหนี้ ก็ไม่มีเหตุให้อายุความระงับ
 หายุดลง

มาตรา 172, 181. คำพิพากษาฎีกาที่ 873/2508 แม้วันที่จำเลยได้กู้เงินโจทก์ไป ถึงวัน
 190 ฟ้องเป็นเวลาเกิน 10 ปีแล้วก็ตาม แต่เมื่อวันที่จำเลยรับสภาพหนี้ นั้นถึงวัน
 ฟ้องยังไม่เกิน 10 ปี เช่นนี้ คดีโจทก์ก็ยังไม่ขาดอายุความ

การรับสภาพหนี้ นั้น ไม่จำเป็นต้องเป็นหนี้ที่ไม่มีหลักฐาน แม้หนี้ที่มี
 หลักฐานกู้ยืมอยู่แล้วก็มีกรรับสภาพหนี้กันได้

หมายเหตุ จำเลยกู้เงินจากโจทก์วันที่ 21 พฤษภาคม 2496 ถึงวันฟ้อง
 คือวันที่ 26 กรกฎาคม 2506 เป็นเวลาเกิน 10 ปีแล้วก็ตาม แต่เมื่อวันที่ 15
 ธันวาคม 2501 จำเลยได้ทำหนังสือรับสภาพหนี้ อายุความย่อมระงับ หายุดลง
 และระยะเวลาที่ได้ล่วงไปก่อนนั้นไม่นับเข้าในอายุความ โจทก์ฟ้องคดีนี้
 ในวันที่ 26 กรกฎาคม 2506 ยังไม่เกิน 10 ปี

มาตรา 172,
165 (1), 349

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1451/2509 หนังสือสัญญารับใช้เงิน มีข้อความแสดงอยู่ชัดเจนว่าจำเลยยอมรับว่าเป็นหนี้ค่าซื้อสินค้าโจทก์อยู่จริง และรับว่าคงค้างชำระอยู่ 2 จำนวน คือ 19,436.61 บาท และ 8,043 บาท ขอผิดชำระไป 6 เดือน ไม่มีข้อความตอนใดแสดงให้เห็นว่าจะให้มีการเปลี่ยนแปลงสาระสำคัญในหนี้เดิมอย่างใด จึงเป็นหนังสือรับสภาพหนี้ ไม่ใช่แปลงหนี้ใหม่

องค์การ อ.จ.ส. โจทก์จัดตั้งขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การจัดซื้อและจำหน่ายสินค้า พ.ศ. 2497 ซึ่งบัญญัติให้ดำเนินการค้าได้ เมื่อองค์การโจทก์เป็นเจ้าหนี้จำเลยในฐานะเป็นพ่อค้าตาม ป.พ.พ. มาตรา 165 (1) ซึ่งมีอายุความ 2 ปี ตามฟ้องกล่าวว่าจำเลยชำระหนี้ครั้งสุดท้าย เมื่อเดือนสิงหาคม 2501 แม้นับอายุความใหม่ตั้งแต่วันชำระหนี้ครั้งสุดท้าย อันเป็นวันถือว่าจำเลยรับสภาพหนี้ตามมาตรา 172 จนถึงวันที่ 5 มีนาคม 2507 ซึ่งเป็นวันที่โจทก์ฟ้องก็เกิน 2 ปี คดีโจทก์ขาดอายุความ

มาตรา 172, 164,
1482, 1719,
1 724

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1613/2509 สามีจำเลยเป็นลูกหนี้ธนาคารโจทก์อยู่แล้วถึงแก่กรรม จำเลยทำหนังสือรับใช้หนี้ให้แก่โจทก์มีข้อความว่า “ข้าพเจ้าขอให้สัญญาในฐานะที่ข้าพเจ้าเป็นภริยาและผู้จัดการมรดกนายไสว ทวีการ ต่อธนาคารว่า ข้าพเจ้าจะนำเงินมาผ่อนชำระให้แก่ธนาคาร...” ดังนี้ แสดงว่าจำเลยมิใช่ลูกหนี้โดยตรง จำเลยเพียงแต่ทำหนังสือรับใช้หนี้โจทก์เท่านั้น จำเลยจึงไม่ต้องรับผิดชอบเป็นส่วนตัว

เมื่อจำเลยได้ทำหนังสือรับสภาพหนี้ให้โจทก์ดังกล่าวข้างต้น อายุความตาม ป.พ.พ. มาตรา 1754 ที่มีให้เจ้าหนี้ฟ้องร้องเมื่อพ้นกำหนด 1 ปี นับแต่ความตายของเจ้ามรดกนั้น จึงสะดุดหยุดลง และต้องตั้งต้นนับใหม่ตามอายุความแห่งมูลหนี้จากการกู้เงินอันมีกำหนด 10 ปี

มาตรา 172,
165 (6), 166

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 756/2510 สิทธิเรียกร้องเอาค่าเช่าค้างโดยบุคคลจำพวกที่ค้าในการให้เช่าสังหาริมทรัพย์ตาม ป.พ.พ. มาตรา 165 (6) มีอายุความ 2 ปี และจะฟ้องขอให้จำเลยชำระค่าเช่าค้างตามหนังสือรับสภาพหนี้ก็ต้องฟ้องภายใน 2 ปี นับแต่วันรับสภาพหนี้

การรับสภาพหนี้ตาม ป.พ.พ. มาตรา 172 ต้องเป็นการรับสภาพหนี้

ภายในกำหนดอายุความ ถ้าเป็นระยะเวลาที่พ้นกำหนดอายุความแล้ว ก็ไม่มีอะไรจะสะดุดหยุดลงอีก

มาตรา 172, 164, คำพิพากษาฎีกาที่ 899/2510 โจทก์บรรยายฟ้องถึงมูลหนี้เดิมซึ่งเป็น
194, 721 เรื่องที่จำเลยเอาเงินของโจทก์ไปใช้เป็นประโยชน์ส่วนตัว แล้วจำเลยทำ
หนังสือรับสภาพหนี้ทำสัญญาจะให้เงินให้โจทก์จนครบ โดยจำเลยจัดให้มี
จำนองเป็นประกันหนี้รายนี้รวม 3 ราย ส่วนที่เหลือจำเลยได้ออกเช็คสั่งจ่าย
เงิน เมื่อถึงกำหนดโจทก์นำเช็คไปขึ้นเงินไม่ได้ โดยธนาคารปฏิเสธว่าเงินใน
บัญชีไม่พอจ่าย โจทก์ได้ทวงถามให้จำเลยชำระหนี้ทั้งหมด ตามหนังสือรับ
สภาพหนี้ จำเลยเพิกเฉยโจทก์จึงฟ้องเรียกร้องให้จำเลยชำระหนี้เพียงบางส่วน
เท่าจำนวนที่จำเลยชำระหนี้ให้โจทก์ด้วยเช็ค ดังนี้ เห็นได้ว่าฟ้องโจทก์เป็นฟ้อง
เรียกร้องให้จำเลยชำระหนี้ตามมูลหนี้เดิมที่จำเลยชำระหนี้โจทก์ด้วยเช็ค แต่
โจทก์ไม่ได้รับเงินตามเช็ค หากฟ้องเรียกเงินตามมูลหนี้แห่งเช็คแต่อย่างเดียว
ไม่ เมื่อความจริงโจทก์ยังไม่ได้รับเงินตามเช็ค แม้จะเป็นเพราะเช็คขาดอายุ
ความแล้วก็ตาม หนี้เดิมตามจำนวนที่จำเลยชำระด้วยเช็คก็หาระงับไปไม่
โจทก์มีสิทธิเรียกร้องให้จำเลยชำระหนี้เดิมที่ค้างชำระได้อยู่ และสิทธิเรียก
ร้องตามมูลหนี้เดิมนี้อายุความ 10 ปี ตาม ป.พ.พ.มาตรา 164 ฟ้องโจทก์จึง
ไม่ขาดอายุความ

มาตรา 172, 181, คำพิพากษาฎีกาที่ 293, 294/2511 การรับสภาพหนี้มีผลเพียงให้อายุ
1002 ความสะดุดหยุดลง แล้วเริ่มนับใหม่ต่อไปตาม ป.พ.พ.มาตรา 181 โดยถืออายุ
ความตามสิทธิเรียกร้องเดิม

ฟ้องโจทก์มิได้ฟ้องในมูลหนี้กู้เงิน เป็นแต่กล่าวจำเลยสั่งจ่ายเช็ค
ชำระหนี้โดยมิได้กล่าวว่าเป็นหนี้อะไร เมื่อจำเลยไม่ชำระหนี้ตามเช็คแล้ว
ก็ไม่ได้ขอให้ชำระหนี้ตามมูลหนี้เงินกู้ คงขอให้ชำระหนี้ตามจำนวนในเช็ค
จึงเป็นการฟ้องเรียกเงินตามเช็คอย่างเดียว และต้องนับอายุความตามสิทธิ
เรียกร้องที่ฟ้องคดี คือสิทธิเรียกร้องตามเช็คนั้น

มาตรา 172 คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 992/2511 โจทก์ทวงหนี้เก่า จำเลยบอกให้โจทก์ส่ง แก้อื้อที่สั่งซื้อใหม่ไปให้จำเลย จำเลยจะชำระเงินที่ค้างให้ อันเป็นการผิดชำระ หนี้ด้วยวาจา ยังไม่เป็นการรับสภาพหนี้

การที่จำเลยพูดขอผิดชำระหนี้ต่อโจทก์ด้วยวาจา ไม่เป็นการกระทำ อย่างหนึ่งอย่างใดอันปราศจากเคลือบคลุมสงสัยตระหนักเป็นปริยายว่ายอมรับ สภาพตามสิทธิเรียกร้อง แต่เมื่อฟังว่าจำเลยได้ใช้เงินบางส่วนแล้ว ก็ถือว่าเป็น การรับสภาพหนี้

มาตรา 172, 164, คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1156/2511 ทายาทของลูกหนี้ชำระดอกเบี้ยให้แก่ 181 เจ้าหนี้ภายในกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ลูกหนี้ตาย ถือได้ว่าเป็นการรับสภาพ หนี้

เมื่อมีการรับสภาพหนี้ อายุความสิทธิเรียกร้องตาม ป.พ.พ.มาตรา 1754 ซึ่งมีให้เจ้าหนี้ฟ้องเมื่อพ้น 1 ปี นับแต่ความตายของเจ้ามรดกก็ระงับอายุความ อายุความสำหรับสิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้จึงต้องตั้งต้นนับใหม่ตามอายุความ แห่งมูลหนี้ หากเป็นมูลหนี้เงินกู้ก็มีอายุความ 10 ปี (อ้างฎีกาที่ 1887/2506)

มาตรา 172, 112 คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 546/2512 จำเลยที่ 2 ยอมผูกพันตนเองเพื่อประกัน 115, 714, 680 การชำระหนี้ซึ่งจำเลยที่ 1 เป็นลูกหนี้โจทก์ โดยมอบโฉนดที่ดินและใบมอบ ฉันทะซึ่งลงชื่อแล้วให้โจทก์ไว้เพื่อจดทะเบียนจำนอง เมื่อมิได้มีการจด ทะเบียนจำนองให้ถูกต้องตามกฎหมาย สัญญาจำนองย่อมตกเป็นโมฆะ

การรับสภาพหนี้ นั้น มีผลเพียงทำให้อายุความระงับขาด หายเป็น การก่อตั้งสิทธิฟ้องร้องใหม่แต่อย่างใดไม่ หากหนี้ซึ่งจะต้องรับผิดชอบได้เกิด มีขึ้นอยู่แต่เดิม

มาตรา 172 คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 159/2513 พฤติการณ์ที่จำเลยซึ่งเป็นผู้รับมรดกของ ๑. ผู้กู้ให้โจทก์ผู้ให้กู้ทำนา ถือได้ว่าจำเลยได้ปฏิบัติการชำระดอกเบี้ยให้โจทก์ ด้วยการให้โจทก์ได้ทำนาจึงเป็นการรับสภาพหนี้ต่อเจ้าหนี้ตามสิทธิเรียกร้อง ด้วยการส่งดอกเบี้ยตาม ป.พ.พ.มาตรา 172 เป็นเหตุให้อายุความระงับขาด

มาตรา 172, 163, คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 679/2514 จำเลยทำสัญญาประนีประนอมยอมความ 168, 169, 852, ว่า ให้โจทก์มีสิทธิเก็บเงินในที่ดินของจำเลย ย่อมเป็นการทำนิติกรรมที่ก่อ

1299 ให้เกิดบุคคลสิทธิแก่โจทก์ในอันที่จะเรียกร้องให้จำเลยไปจดทะเบียนสิทธิ
 เก็บกินให้เป็นทรัพย์สินบริบูรณ์ตามกฎหมายได้ครบเท่าที่จำเลยยังมีได้
 โอนที่ดินให้แก่บุคคลอื่น และสิทธิเรียกร้องอันตั้งหลักฐานขึ้นโดยประนี-
 ประนอมยอมความเช่นนี้ มีกำหนดอายุความ 10 ปี

ตั้งแต่วันทำสัญญาดังกล่าว จำเลยยอมให้โจทก์เข้าใช้สิทธิเก็บกินตลอด
 มา ดังนี้ยอมถือว่าจำเลยได้ทำการอันปราศจากเคลือบคลุมสงสัยตระหนักเป็น
 ปริยายว่ายอมรับสภาพตามสิทธิเรียกร้องของโจทก์ อายุความฟ้องร้องของ
 โจทก์จึงยังไม่เริ่มนับ (ประชุมใหญ่ครั้งที่ 11/2514)

มาตรา 172, 161, คำพิพากษาฎีกาที่ 821/2514 การที่จำเลยสลักหลังเช็คให้โจทก์เพื่อ
 165, 181, 914 ชำระเงินค่าซื้อเชื่อนั้น ถือได้ว่าเป็นการกระทำอันปราศจากเคลือบคลุมสงสัย
 ตระหนักเป็นปริยายว่ายอมรับสภาพตามสิทธิเรียกร้องของโจทก์ (วินิจฉัย
 โดยที่ประชุมใหญ่ครั้งที่ 8/2514)

จำเลยสลักหลังเช็คให้โจทก์เมื่อวันที่ 23 เมษายน 2505 แต่เช็คนั้นเป็น
 เช็คลงวันที่ล่วงหน้า สั่งจ่ายในวันที่ 26 พฤษภาคม 2505 ดังนี้ หมายความว่า
 จำเลยได้รับสภาพหนี้ต่อโจทก์ในวันที่ 23 เมษายน 2505 ว่าชำระเงินเป็น
 เช็คให้ในวันที่ 26 พฤษภาคม 2505 นั้นเอง

เหตุที่ทำให้อายุความสะดุดหยุดลงสำหรับคดีนี้สิ้นสุดลงในวันที่ 26
 พฤษภาคม 2505 คือ วันที่สั่งจ่ายเงินในเช็ค จึงเริ่มนับอายุความใหม่ตั้งแต่
 วันที่ 26 พฤษภาคม 2505 เพราะวันนั้นเป็นวันที่อาจบังคับสิทธิเรียกร้องตาม
 เช็คได้เป็นต้นไป ดังนั้น อายุความ 2 ปี ครบในวันที่ 26 พฤษภาคม 2507
 ซึ่งตรงกับวันวิสาขบูชา เป็นวันหยุดราชการ โจทก์ยื่นฟ้องในวันที่ 27
 พฤษภาคม 2507 คดีจึงยังไม่ขาดอายุความ (วินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่ ครั้งที่
 9/2514)

มาตรา 172, 166, คำพิพากษาฎีกาที่ 66/2516 การรับสภาพหนี้มิใช่เป็นการก่อให้เกิดหนี้
 181 ขึ้นใหม่ในตัวเอง แต่ก็เป็นการนิรกรรมประเภทสงวนสิทธิเรียกร้องอันมีอยู่ในมูล
 หนี้เดิมให้คงอยู่ต่อไปและไม่ขาดอายุความ เจ้าหนี้ย่อมฟ้องบังคับตามสิทธิ
 เรียกร้องที่ปรากฏในหนังสือรับสภาพหนี้ได้ถ้าหากจำเลยได้รับสภาพหนี้โดย

ชอบและหนังสือรับสภาพหนี้ถูกต้อง

ลูกหนี้ทำหนังสือรับสภาพหนี้ก่อนชำระหนี้เป็นงวด ๆ งวดแรกคือวันที่ 31 ตุลาคม 2506 แล้วจำเลยได้ผ่อนชำระมาเป็นคราว ๆ แต่ไม่ตรงตามงวด ครั้งหนึ่งชำระเงินสดลงวันที่ 22 พฤษภาคม 2511 ถือได้ว่าจำเลยรับสภาพหนี้ด้วยการชำระหนี้เงินบางส่วนแก่โจทก์ อันเป็นผลให้อายุความ 5 ปี สำหรับการชำระเงินงวดแรกซึ่งยังไม่ครบกำหนดสะดุดหยุดลง และการที่จำเลยมิได้ชำระเงินครบถ้วนตามงวดดังที่ตกลงกันไว้ ต้องถือว่าการชำระหนี้บางส่วนดังกล่าวเป็นการรับสภาพหนี้รายพิพาททั้งหมดด้วย

มาตรา 172, 118, คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 484/2516 จำเลยรับจ้างขนส่งกากน้ำตาลให้แก่โจทก์
616 กากน้ำตาลขาดหายไป ปรากฏว่าเมื่อขนลงเรือ โจทก์กะประมาณน้ำหนักเอาเมื่อรับของจึงจะมีการชั่ง ตวง วัด จึงเกิดการคลาดเคลื่อนไม่แน่นอน และเมื่อสูบกากน้ำตาลขึ้นจากเรือ มีกากน้ำตาลเหนียวติดเรือ และน้ำที่ปนน้ำตาลแห้งระเหยไปด้วย ดังนี้ จำนวนน้ำหนักน้ำตาลที่ขาดไปจึงเป็นการเกิดแก่สภาพแห่งของนั่นเอง ซึ่งจำเลยพิสูจน์ได้ มิใช่จำเลยเป็นผู้ทำให้ขาดไป จำเลยจึงไม่ต้องรับผิดชอบตาม ป.พ.พ.มาตรา 616

เมื่อโจทก์กับจำเลยไม่มีมูลหนี้ต่อกัน หนังสือรับสภาพหนี้ที่โจทก์ฟ้องก็ปราศจากหน้าที่จะรับสภาพ ไม่มีผลบังคับแก่กัน

มาตรา 172, คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 879/2516 จำเลยลงชื่อในใบเบิกเงินสดสำรองล่วงหน้าให้โจทก์ไปปรับเงินค่าโฆษณาภาพยนตร์ในเดือนมีนาคม 2510 โดยมีได้
165 (7), 181 ลงวันที่ หมายความว่าโจทก์จะนำใบเบิกดังกล่าวไปเบิกเงินในวันใดภายในเดือนมีนาคม 2510 แม้จะเป็นวันสุดท้ายของเดือนก็ได้ ดังนี้ กำหนดเวลาสิ้นสุดที่จะเบิกเงินจึงถือเอาวันสุดท้ายของเดือนมีนาคม 2510

การที่จำเลยลงชื่อในใบเบิกเงินสดสำรองมอบให้โจทก์ไปปรับเงินค่าโฆษณาเท่ากับจำเลยยอมชำระค่าจ้างตามสิทธิเรียกร้องของโจทก์ ถือได้ว่าอายุความสะดุดหยุดลง ตาม ป.พ.พ.มาตรา 172, 181 และเริ่มนับอายุความ 2 ปี ตามมาตรา 165 (7) ใหม่ตั้งแต่วันสุดท้ายของเดือนมีนาคม 2510 ซึ่งเป็นกำหนดเวลาสิ้นสุดที่จะเบิกเงินตามใบเบิกเงินสดสำรองนั้น

มาตรา 172. คำพิพากษาฎีกาที่ 437/2517 หนังสือรับสภาพหนี้ เป็นหนังสือที่ลูกหนี้
165 (1), 181. ยอมรับสภาพหนี้ตามสิทธิเรียกร้องต่อเจ้าหนี้ มีผลแต่เพียงทำให้อายุความ
453 สะดุดหยุดลง แล้วเริ่มนับอายุความขึ้นใหม่ตามอายุความแห่งมูลหนี้ที่ลูกหนี้
รับสภาพต่อเจ้าหนี้ ตั้งแต่เวลาเมื่อเหตุที่ทำให้อายุความสะดุดหยุดลงนั้น
สุดสิ้นไป

จำเลยทำหนังสือรับสภาพหนี้ค่าซื้อสินค้าเงินเชื่อให้โจทก์ไว้ เมื่อวันที่
26 ตุลาคม 2511 สัญญาว่าจะนำเงินที่เป็นหนี้มาชำระให้โจทก์เสร็จสิ้นภายใน
วันที่ 30 พฤศจิกายน 2511 ถึงกำหนดแล้ว จำเลยไม่ชำระให้ โจทก์มาฟ้องคดี
เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2514 นับแต่วันที่ 30 พฤศจิกายน 2511 เกินสองปี
แล้ว คดีโจทก์จึงขาดอายุความ

มาตรา 172, 188. คำพิพากษาฎีกาที่ 1675/2517 แม้ข้อเท็จจริงจะฟังว่าหนี้จำเลยขาดอายุ
192, 193 ความแล้วและหลังจากนั้นจำเลยได้ทำหนังสือฝ่ายเดียว ยอมชำระหนี้ทั้งหมด
ให้โจทก์ ซึ่งกรณีไม่ต้องด้วย ป.พ.พ.มาตรา 172 และไม่ต้องด้วย ป.พ.พ.
มาตรา 188 ก็ตาม แต่การที่จำเลยทำหนังสือไว้ให้โจทก์เช่นนั้น ย่อมถือได้ว่า
จำเลยได้ละประโยชน์แห่งอายุความแล้วตาม ป.พ.พ.มาตรา 192 จำเลย
จะยกอายุความขึ้นต่อสู้โจทก์หาได้ไม่

การรับสภาพหนี้ตาม ป.พ.พ.มาตรา 172 นั้น ต้องเป็นเรื่องรับสภาพกัน
ภายในกำหนดอายุความ

มาตรา 172. คำพิพากษาฎีกาที่ 1770/2517 ตามสัญญาซื้อขาย ผู้ขายตกลงส่งสินค้า
165 (1), 188 ให้ผู้ซื้อภายในกำหนด 4 เดือนนับแต่วันทำสัญญา ผู้ซื้อจะต้องชำระหนี้ให้แก่
วรรคท้าย, 192, ผู้ขายเป็นงวด ๆ งวดสุดท้ายจะต้องชำระภายใน 3 เดือนนับแต่ผู้ขายส่งมอบ
486 ของ เมื่อผู้ขายได้ส่งมอบของแก่จำเลยแล้ว หนี้ที่เกี่ยวกับเรียกเอาค่าที่ส่งมอบ
ของเช่นนี้ ผู้ขายจะต้องฟ้องเรียกร้องเสียภายในกำหนดสองปีมิฉะนั้นเป็นอัน
ขาดอายุความ

เมื่อสิทธิเรียกร้องของผู้ขายขาดอายุความแล้ว ผู้ซื้อซึ่งเป็นลูกหนี้ไม่ได้
บอกปิดการชำระหนี้ และได้ละเสียซึ่งประโยชน์แห่งอายุความ กลับมี
หนังสือถึงผู้ขายขอชำระหนี้ต่อไป ทั้งได้ชำระหนี้ให้อีกบ้าง ผู้ขายก็ได้ตอบ

สนองรับไป เช่นนี้ ถือได้ว่าเป็นการรับสภาพความรับผิดชอบตามสัญญา ผู้ซื้อ ย่อมผูกพันตามสัญญาการรับสภาพความรับผิดชอบนั้น (อ้างอิงที่ 1838/2506) และเมื่อผู้ซื้อผิดนัดอีกผู้ขายย่อมมีสิทธิที่จะฟ้องบังคับให้ผู้ซื้อชำระหนี้ได้

มาตรา 172, 448 คำพิพากษาฎีกาที่ 2185/2517 ในคดีละเมิด โจทก์ยื่นคำร้องขอเพิ่มเติม ป.พ.พ.มาตรา 179 ฟ้องขอให้ศาลหมายเรียกจำเลยร่วมเข้ามาในคดีในฐานะเป็นจำเลย เท่ากับ โจทก์ฟ้องจำเลยร่วมในวันยื่นคำร้องขอเพิ่มเติมนั่นเอง โจทก์ยื่นคำร้องขอให้ ศาลหมายเรียกจำเลยร่วมเข้ามาในคดีในฐานะเป็นจำเลยพ้นปีหนึ่งนับแต่วันที่ โจทก์รู้ถึงการละเมิดและรู้ถึงตัวผู้จะพึงต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน เมื่อจำเลย ร่วมยกอายุความขึ้นต่อสู้ คดีโจทก์ที่เกี่ยวกับจำเลยร่วมย่อมขาดอายุความ คำให้การเพิ่มเติมของจำเลยร่วมที่ให้ไว้ต่อพนักงานสอบสวน ไม่ใช่ เป็นการรับสภาพตามสิทธิเรียกร้องซึ่งจำเลยร่วมกระทำต่อโจทก์ ถือไม่ได้ว่า เป็นการรับสภาพหนี้

มาตรา 172, 1754 คำพิพากษาฎีกาที่ 2486, 2487/2517 ผู้จัดการมรดกและเป็นผู้รับมรดก ทั้งหมดตามพินัยกรรมได้ชำระดอกเบี้ยให้แก่เจ้าหนี้ ย่อมถือได้ว่าเป็นการรับ สภาพหนี้ตาม ป.พ.พ.มาตรา 172 อายุความตาม ป.พ.พ.มาตรา 1754 ที่มีให้ เจ้าหนี้ฟ้องเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่เมื่อเจ้ามรดกตายก็สะดวกหยุดลง อายุความสำหรับสิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้จึงต้องตั้งต้นนับใหม่ตามอายุความ แห่งมูลหนี้โดยเริ่มนับอายุความขึ้นใหม่แต่เวลานั้นสืบไป

เมื่อศาลได้มีคำพิพากษาไว้ในคดีก่อนว่าไม่ได้ตัดสิทธิโจทก์ที่จะฟ้องคดีนี้ ใหม่ในทางที่ถูกต้องได้ โจทก์ย่อมฟ้องคดีนี้ใหม่ได้ ไม่เป็นฟ้องซ้ำ

มาตรา 172, 188 คำพิพากษาฎีกาที่ 642/2518 การรับสภาพหนี้อันจะทำให้อายุความ สะดุดหยุดลงตาม ป.พ.พ.มาตรา 172 นั้น ต้องเป็นการรับสภาพหนี้ภายใน กำหนดอายุความ

การที่จำเลยเพียงแต่มีหนังสือแจ้งให้โจทก์ทราบว่าจำเลยเป็นหนี้โจทก์ อยู่เท่าใดและขอให้โจทก์ช่วยจัดการให้ ป.ชำระหนี้ที่ค้างให้แก่จำเลย แล้ว จำเลยจะชำระหนี้ส่วนที่เหลือให้โจทก์ โดยโจทก์ก็มีได้กระทำการอย่างใด อันเป็นการสนองรับข้อเสนอของจำเลยดังกล่าว หากใช่เป็นเรื่องการรับสภาพ

ความรับผิดชอบโดยสัญญา ตาม ป.พ.พ.มาตรา 188 วรรคท้ายไม่ (อ้างฎีกาที่ 756/2510)

มาตรา 172. 203. คำพิพากษาฎีกาที่ 1324/2519 โจทก์ฟ้องเรียกหนี้เงินกู้ โดยบรรยายปีที่
652 กู้สลับกันไม่เรียงลำดับแต่ละปี แต่ได้อ้างเอกสารสำเนาสัญญากู้แต่ละฉบับมา
ท้ายฟ้อง ตรงกับคำบรรยายฟ้องและไม่ขัดกับเอกสาร ดังนี้ ฟ้องของโจทก์
ไม่เคลือบคลุม

ป. กู้เงินของสามีโจทก์ไป และมอบนาให้ทำกินต่างดอกเบี้ยยตลอดมา
ต่อมา ป.ตาย จำเลยในฐานะเป็นผู้จัดการมรดกของ ป.ได้มอบนาให้ทำต่าง
ดอกเบี้ยยจนกระทั่งสามีโจทก์ตาย และเมื่อสามีโจทก์ตายแล้ว จำเลยก็มอบนา
ดังกล่าวให้โจทก์ซึ่งเป็นผู้รับมรดกของสามีทำนาต่างดอกเบี้ยยต่อมาอีก ดังนี้
ถือได้ว่าจำเลยได้ปฏิบัติการชำระดอกเบี้ยด้วยการให้ทำนา เป็นการรับสภาพ
ต่อเจ้าหนี้ตามสิทธิเรียกร้องด้วยการส่งดอกเบี้ยยตาม ป.พ.พ.มาตรา 172 เป็น
เหตุให้อายุความสะดุดหยุดลง (อ้างฎีกาประชุมใหญ่ที่ 159/2513)

หนี้กู้ยืมที่ไม่ได้กำหนดระยะเวลาอันพึงชำระหนี้ไว้นั้น เจ้าหนี้จะฟ้อง
ให้ชำระหนี้ที่ยืมไปโดยไม่ต้องบอกกล่าวก็ได้ (อ้างฎีกาที่ 873/2518)

มาตรา 172. 166 คำพิพากษาฎีกาที่ 2725/2519 ลูกหนี้ทำหนังสือรับสภาพหนี้เงินดอกเบี้ยย
ที่ค้างให้โจทก์ ต่อมาลูกหนี้ตาย โจทก์ยื่นฟ้องจำเลยซึ่งเป็นทายาทของลูกหนี้
ให้รับผิดชอบต่อโจทก์เกินกว่า 5 ปีนับแต่วันที่ลูกหนี้ทำหนังสือรับสภาพหนี้ คดี
โจทก์จึงขาดอายุความตาม ป.พ.พ.มาตรา 166

มาตรา 172. 181. คำพิพากษาฎีกาที่ 945/2520 จำเลยทำละเมิดต่อโจทก์เมื่อวันที่ 9
420, 448 มิถุนายน 2516 จำเลยทำหนังสือลงวันที่ 22 มกราคม 2517 รับสภาพหนี้ต่อ
โจทก์ อายุความสะดุดหยุดลงในวันนั้นตาม ป.พ.พ.มาตรา 172 โจทก์ฟ้อง
จำเลยเมื่อวันที่ 15 มกราคม 2518 ยังอยู่ในอายุความ 1 ปี คดีโจทก์ไม่ขาด
อายุความฟ้องร้อง

มาตรา 172. คำพิพากษาฎีกาที่ 1756/2520 จำเลยจ้างโจทก์ซึ่งมีอาชีพเป็นทนาย-
165 (15) ความให้จัดการขอแบ่งทรัพย์สินของผู้ตายจากผู้จัดการมรดกให้จำเลยโดย
ตกลงจะให้ค่าจ้างเป็นเงิน โจทก์จัดการจนสำเร็จก่อนครบกำหนดสองปีนับแต่

วันที่ผลงานเสร็จ จำเลยไม่มีเงินสด จึงจะโอนตึกแถวพร้อมที่ดินให้โจทก์ แทนเงินค่าจ้าง และมอบให้บุตรของจำเลยไปจัดการ เมื่อจำเลยไปอวยพรปีใหม่ และโจทก์ถามถึงค่าจ้าง จำเลยก็บอกให้โจทก์ทราบ ดังนี้ เป็นการกระทำ อันปราศจากเคลือบคลุมสงสัยตระหนักเป็นปริยายว่า ขอมรับสภาพตามสิทธิ เรียกร้องนั้น อายุความย่อมระงับเหตุลงตาม ป.พ.พ.มาตรา 172 ตั้งแต่วัน ขึ้นปีใหม่ โจทก์ฟ้องร้องเรียกค่าจ้างนับจากวันหลังปีใหม่ถึงวันฟ้องยังไม่เกิน สองปี ฟ้องโจทก์จึงไม่ขาดอายุความ

มาตรา 172, 688, คำพิพากษาฎีกาที่ 422/2521 การที่ผู้ทรงตัวสัญญาใช้เงินยืมผ่อนเวลา 689, 700, 903, 938, 940, 967, 945, 1001 ให้กับผู้ออกตัวนั้นไม่เป็นเหตุให้ผู้รับอวัลหลุดพ้นจากความรับผิดชอบ เพราะผู้รับ อวัลย่อมต้องผูกพันเป็นอย่างเดียวกันกับบุคคลซึ่งตนประกันจึงอยู่ในฐานะ เป็นลูกหนี้ชั้นต้นเช่นเดียวกับผู้ออกตัว และไม่อยู่ในฐานะเป็นผู้ค้ำประกันตาม หลักทั่วไปในเรื่องค้ำประกัน

ผู้รับอวัลส่งจ่ายเช็คจำนวนหนึ่งผ่อนชำระหนี้ให้แก่ผู้ทรงตัวสัญญาใช้ เงิน เป็นการรับสภาพหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินนั้น และย่อมเป็นเหตุให้อายุ ความระงับเหตุลง

มาตรา 172 คำพิพากษาฎีกาที่ 851/2521 การที่โจทก์หรือทนายโจทก์ทวงถามค่า วัสดุก่อสร้างที่จำเลยค้างชำระ และ ล. ซึ่งเป็นผู้ควบคุมดูแลงานก่อสร้างแทนจำเลย ตอบทำนองว่า แล้วแต่จำเลยผู้เป็นลูกหนี้ นั้น ยังถือไม่ได้ว่า ล. ทำการ อย่างใดอย่างหนึ่งอันปราศจากเคลือบคลุมสงสัย ตระหนักเป็นปริยายว่าขอม รับสภาพตามสิทธิเรียกร้องนั้นแทนจำเลย อันเป็นเหตุให้อายุความระงับเหตุ ลง และการที่ทนายโจทก์มีหนังสือทวงหนี้ถึงจำเลย 2 ครั้ง จำเลยมิได้ปฏิเสธ จะถือว่าจำเลยยอมรับสภาพหนี้แล้วไม่ได้คู่กัน

มาตรา 172 คำพิพากษาฎีกาที่ 446/2523 การที่ผู้แทนของบริษัทจำเลยได้มีบันทึก ให้พนักงานเก็บเงินของโจทก์กลับมาเก็บเงินใหม่ เพราะบริษัทจำเลยยังไม่ส่ง เงินมาให้นั้น เป็นการยอมรับว่าบริษัทจำเลยเป็นหนี้อยู่จริง ถือได้ว่าผู้แทนของ บริษัทจำเลย ได้ทำการอย่างใดอย่างหนึ่งอันปราศจากเคลือบคลุมสงสัย ตระหนักเป็นปริยายว่าขอมรับสภาพตามสิทธิเรียกร้องนั้น และอายุความย่อม ระงับเหตุลงตาม ป.พ.พ.มาตรา 172 แล้ว

มาตรา 172

คำพิพากษาฎีกาที่ 2438/2523 จำเลยสตกหลังเช็คของผู้ยื่นมอบให้โจทก์เพื่อเป็นการชำระหนี้ ต่อมาธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินตามเช็ค จำเลยจึงทำหนังสือมอบอำนาจโอนสิทธิเรียกร้องของจำเลยที่มีอยู่ต่อผู้ยื่นให้โจทก์เพื่อไปปรับชำระหนี้ดังกล่าว ดังนี้ ถือได้ว่าการกระทำของจำเลยเป็นการรับสภาพหนี้ตาม ป.พ.พ.มาตรา 172

มาตรา 172, 164,

169, 181

คำพิพากษาฎีกาที่ 2504/2523 สัญญากู้เงินเกินบัญชีไม่มีกำหนดเวลาชำระหนี้ มีข้อความว่าจะชำระหนี้เมื่อทวงถาม ปกติย่อมต้องฟ้องคดีภายใน 10 ปีนับแต่วันที่กู้ เพราะอาจบังคับสิทธิเรียกร้องได้ ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นไป แต่นับแต่วันทำสัญญาจำเลยได้นำเงินเข้าและเบิกเงินจากบัญชีตลอดมา การนำเงินเข้าบัญชีเป็นการตัดทอนหนี้สินระหว่างโจทก์จำเลยตามลักษณะของบัญชีเดินสะพัด ถือได้ว่าจำเลยรับสภาพต่อโจทก์ด้วยใช้เงินให้บางส่วนหรือด้วยส่งดอกเบี้ย อายุความย่อมระงับลงทุกครั้งที่ทำเงินเข้าบัญชี ตาม ป.พ.พ.มาตรา 172 ปรากฏว่านับจากวันที่จำเลยนำเงินเข้าบัญชีครั้งสุดท้ายถึงวันฟ้องยังไม่เกิน 10 ปี คดีโจทก์จึงไม่ขาดอายุความ

มาตรา 172

คำพิพากษาฎีกาที่ 3324/2524 จำเลยยอมชำระดอกเบี้ยที่ผิดกฎหมายให้โจทก์ตามอำเภอใจ เสร็จไปแล้วก่อนวันทำหนังสือรับสภาพหนี้ ฉะนั้นในวันรับสภาพหนี้จำเลยจะต้องรับผิดชอบใช้เต็มตามจำนวนที่จำเลยรับสภาพหนี้ไว้ จะนำจำนวนที่ใช้ไปก่อนแล้วมาหักไม่ได้

มาตรา 173, 181,

คำพิพากษาฎีกาที่ 192/2485 การฟ้องคดีขอให้เพิกถอนพินัยกรรมที่ผูกมัดมรดกเรียกได้ว่าเป็นการฟ้องเพื่อตั้งหลักฐานสิทธิเรียกร้องมรดก อันเป็นเหตุให้อายุความมรดกระงับลง

มาตรา 173, 164

คำพิพากษาฎีกาที่ 1560/2506 การที่เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แจ้งความเป็นหนังสือยืนยันหนี้สินไปยังผู้ร้อง (ตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย มาตรา 119 วรรค 2) ถือได้ว่าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้กระทำการอื่นใดอันนับว่ามีผลเป็นอย่างเดียวกับการฟ้องร้องคดีตาม ป.พ.พ.มาตรา 173 อายุความย่อมระงับลง

มาตรา 173, 174 คำพิพากษาฎีกาที่ 803/2508 เดิมผู้ร้องขอรับชำระหนี้ฟ้องลูกหนี้ (จำเลย) เป็นคดีแพ่งสามัญ (เรียกเงินตามเช็ค) แล้วต่อมาลูกหนี้ถูกฟ้อง และศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดในคดีล้มละลาย ผู้ร้องขอรับชำระหนี้จึงขอลงฟ้องคดีแพ่งโดยใช้ถ้อยคำว่า ถอนฟ้องเพื่อไปดำเนินการขอรับชำระหนี้ ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์นั้น แสดงให้เห็นว่าผู้ร้องขอรับชำระหนี้มิได้ เจตนาที่จะถอนฟ้องไปเสียเลยโดยเด็ดขาดตามความหมายใน ป.พ.พ.มาตรา 174 ที่ว่า “คดีนั้นได้ถอนเสีย” อย่างไรก็ดี คดีแพ่งสามัญจะดำเนินไปหรือไม่ ก็ตาม แม้ชนะคดีแล้วผู้ร้องขอรับชำระหนี้ก็ต้องไปขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายอยู่นั่นเอง และศาลก็ได้อนุญาตตามที่ผู้ร้องขอรับชำระหนี้แถลงเท่ากับ เป็นการตั้งหลักฐานสิทธิเรียกร้องทางศาล โดยการฟ้องคดีแพ่งและขอพิสูจน์ หนี้ในคดีล้มละลายต่อเนื่องเกี่ยวโยงกันเป็นเหตุให้อายุความสะดุดหยุดต่อ เนื่องกันไปตาม ป.พ.พ.มาตรา 173 หากเป็นเหตุให้อายุความสะดุดหยุดลง ตามมาตรา 174 ไม่ (ประชุมใหญ่ครั้งที่ 12/2508)

มาตรา 173, 165, คำพิพากษาฎีกาที่ 1/2514 การฟ้องคดีล้มละลายเป็นการฟ้องเพื่อตั้งหลัก-
174 ฐานสิทธิเรียกร้องด้วย ไม่ใช่เป็นเพียงการฟ้องเพื่อให้จัดการทรัพย์สินของ ลูกหนี้ผู้ล้มละลายแต่อย่างเดียว จึงมีผลให้อายุความสะดุดหยุดลง การที่ศาลสั่งจำหน่ายคดีตามคำแถลงของโจทก์คดีล้มละลาย เพื่อโจทก์ จะไปขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายสำนวนอื่นนั้น กรณีไม่เข้า ป.พ.พ.มาตรา 174 อายุความจึงเริ่มนับใหม่ตั้งแต่วันที่ศาลสั่งจำหน่ายคดี

มาตรา 173 คำพิพากษาฎีกาที่ 2148/2520 โจทก์ยื่นฟ้องจำเลยเป็นคดีก่อนเรียกค่าเสียหายอันเกิดแต่มูลละเมิดภายในอายุความ 1 ปี แม้มีผลทำให้อายุความสะดุดหยุดลงตาม ป.พ.พ.มาตรา 173 แต่เมื่อโจทก์ขาดนัดพิจารณาและศาลชั้นต้น สั่งจำหน่ายคดีตาม ป.วิ.พ.มาตรา 201 วรรคแรกนั้น ย่อมถือได้ว่าโจทก์ ละทิ้งคดีและไม่นับว่าการฟ้องคดีดังกล่าวเป็นเหตุให้อายุความสะดุดหยุดลง ตาม ป.พ.พ.มาตรา 174 (อ้างคำพิพากษาฎีกาที่ 74/2512) การที่โจทก์ มาฟ้องจำเลยเป็นคดีหลังเมื่อเกินกำหนด 1 ปี นับแต่โจทก์ทราบว่าจะเสียหายต่อโจทก์ จึงขาดอายุความ ตาม ป.พ.พ.มาตรา 448 วรรคแรก

มาตรา 173, 167 คำพิพากษาฎีกาที่ 2806/2522 คำภาษีอากรประจำปี พ.ศ. 2508 เจ้าหนี้ มีสิทธิที่จะเรียกร้องให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ ภายในเดือนมีนาคม 2509 ตาม ประมวลรัษฎากรมาตรา 56 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติม ประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2516 มาตรา 7 ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ใน ขณะนั้น เจ้าหนี้ยื่นฟ้องต่อศาลให้ลูกหนี้รับผิดชอบเมื่อวันที่ 17 กันยายน 2518 จึงเป็นการใช้สิทธิภายในกำหนดอายุความตาม ป.พ.พ. มาตรา 167 และ อายุความย่อมสะดุดหยุดลงตาม ป.พ.พ.มาตรา 173 ต่อมาเมื่อลูกหนี้ถูกศาล สั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ศาลจึงสั่งจำหน่ายคดีของเจ้าหนี้ อายุความจึงเริ่มนับ ใหม่ตั้งแต่วันที่ศาลสั่งจำหน่ายคดี เจ้าหนี้ได้ยื่นคำขอรับชำระหนี้เมื่อวันที่ 30 เมษายน 2519 หนี้ของเจ้าหนี้จึงยังไม่ขาดอายุความ

มาตรา 173 คำพิพากษาฎีกาที่ 158, 159/2524 เจ้าพนักงานแจ้งการประเมินภาษี ไปยังโจทก์ ถือได้ว่าเป็นการใช้สิทธิเรียกร้องให้ชำระภาษีที่ค้างในกำหนดตาม ประมวลรัษฎากร มาตรา 88 ทวิ มีผลอย่างเดียวกับการฟ้องคดีเพื่อให้ชำระ หนี้ อายุความสะดุดหยุดลงตาม ป.พ.พ.มาตรา 173

มาตรา 173 คำพิพากษาฎีกาที่ 929/2524 ศาลสั่งจำหน่ายคดีแพ่งเพราะมีคำสั่ง พิทักษ์จำเลยเด็ดขาด เจ้าหนี้นำเช็คในคดีนั้นมาขอพิสูจน์หนี้ในคดีล้ม ละลาย ถือเป็นการตั้งหลักฐานสิทธิเรียกร้องทางศาลเนื่องเกี่ยวโยงกัน อายุ ความสะดุดหยุดลงตาม ป.พ.พ.มาตรา 173 ไม่ขาดอายุความ

มาตรา 174 คำพิพากษาฎีกาที่ 278/2476 อายุความฟ้องร้องในเรื่องละเมิดมีกำหนด 1 ปี ตาม ป.พ.พ.มาตรา 448 นั้น หากได้ฟ้องคดีไว้ก่อนแต่ได้ถอนเสียตาม มาตรา 174 ท่านไม่นับว่าเป็นเหตุให้อายุความสะดุดหยุดลง คดีที่ฟ้องและ ถอนไปแล้วนั้นไม่ใช่คดีต่อเนื่องกับคดีมาฟ้องใหม่ เป็นเหตุให้อายุความสะดุด หยุดอยู่ตามมาตรา 175

มาตรา 174, 420. คำพิพากษาฎีกาที่ 37/2495 โจทก์ฟ้องจำเลยหาว่าขักยกเอาทรัพย์สิน รายพิพาทและทรัพย์สินรายอื่น แต่ศาลคงพิพากษาว่า จำเลยขักยกเฉพาะทรัพย์สิน รายอื่น มิได้ขักยกทรัพย์สินรายพิพาท ดังนี้ อายุความที่จะฟ้องในทางแพ่ง 448

เกี่ยวกับทรัพย์สินรายพิพาทมิได้ระงับคดีลงตาม ป.วิ.อ.มาตรา 51 และ ป.พ.พ. มาตรา 174 จึงต้องฟ้องเสียภายใน 1 ปีนับแต่วันทำละเมิด

มาตรา 174,
1375

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 628/2506 โจทก์ฟ้องจำเลยที่ 1 ที่ 2 ภายใน 1 ปี นับแต่วันที่จำเลยที่ 1 ที่ 2 เข้าแจ้งการครอบครองแล้ว แต่ในระหว่างพิจารณา โจทก์ถูกจำเลยที่ 3 ที่ 4 ฟ้องเป็นจำเลย โดยจำเลยที่ 3 ที่ 4 หว่าโจทก์นำชี้ ทำแผนที่พิพาทหลักฐานของจำเลยที่ 3 ที่ 4 คู่ความทุกสำนวนจึงได้ตกลงกันต่าง ถอนฟ้องคดีของตนไปและให้โจทก์เป็นผู้ฟ้องจำเลยที่ 1, 2, 3, 4 เป็นคดี ใหม่เพื่อสะดวกในการดำเนินคดีคู่ความทั้งสองฝ่าย ดังนี้แม้จะฟ้องคดีใหม่นั้นเกิน 1 ปีนับแต่วันที่จำเลยที่ 1 ที่ 2 เข้าแจ้งการครอบครอง ก็ไม่ทำให้คดี ใหม่ของโจทก์ขาดอายุความ การถอนฟ้องและฟ้องใหม่ในกรณีเช่นนี้ไม่ทำให้ สิทธิของโจทก์ที่จะฟ้องไว้เดิมเสื่อมเสียแต่ประการใด และกรณีไม่เข้า ป.พ.พ. มาตรา 174

มาตรา 174, 173,
1002

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 803/2508 เดิมผู้ร้องขอรับชำระหนี้ฟ้องลูกหนี้ (จำเลย) เป็นคดีแพ่งสามัญ (เรียกเงินตามเช็ค) แล้วต่อมาลูกหนี้ถูกฟ้อง และศาลสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดในคดีล้มละลาย ผู้ร้องขอรับชำระหนี้จึงขอ ถอนฟ้องคดีแพ่งโดยใช้ถ้อยคำว่า ถอนฟ้องเพื่อไปดำเนินการขอรับชำระหนี้ ต่อเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์นั้น แสดงให้เห็นว่าผู้ร้องขอรับชำระหนี้มิได้มี เจตนาที่จะถอนฟ้องไปเสียเลยเด็ดขาดตามความหมายใน ป.พ.พ. มาตรา 174 ที่ว่า “คดีนั้นได้ถอนเสีย” อย่างไรก็ตาม คดีแพ่งสามัญจะดำเนินไปหรือไม่ ก็ตาม แม้ชนะคดีแล้ว ผู้ร้องขอรับชำระหนี้ก็ต้องไปขอรับชำระหนี้ในคดี ล้มละลายอยู่นั่นเอง และศาลก็ได้อนุญาตตามที่ผู้ร้องขอรับชำระหนี้แถลง เท่ากับเป็นการตั้งหลักฐานสิทธิเรียกร้องทางศาล โดยการฟ้องคดีแพ่งและ ขอพิสูจน์หนี้ในคดีล้มละลาย ต่อเนื่องเกี่ยวโยงกันเป็นเหตุให้อายุความระงับ คดีต่อเนื่องกันไปตาม ป.พ.พ. มาตรา 173 หาเป็นเหตุให้อายุความไม่ระงับ คดีลงตามมาตรา 174 ไม่ (ประชุมใหญ่ครั้งที่ 12/2508)

มาตรา 174, 173,
165, 175,

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 332/2512 โจทก์ผู้จัดหาและประกอบอุตสาหกรรม อาหารไก่ออกจำหน่าย ฟ้องเรียกค่าอาหารไก่ซึ่งจำเลยซื้อชื่อไป มีกำหนด

176, 181

อายุความสองปีตาม ป.พ.พ. มาตรา 165 (1)

จำเลยรับสภาพหนี้โดยการผ่อนชำระหนี้ยอมทำให้อายุความสะดุดหยุดลง และเริ่มนับอายุความใหม่ต่อไป

แม้โจทก์จะได้ฟ้องจำเลยเป็นคดีล้มละลายมาก่อนภายในกำหนดอายุความ แต่ศาลพิพากษายกฟ้องเพราะเหตุจำเลยไม่เป็นคนมีหนี้สินล้นพ้นตัวคดีถึงที่สุด การฟ้องคดีซึ่งต้องยกฟ้องยอมไม่เป็นเหตุให้อายุความสะดุดหยุดลง

คดีที่โจทก์ฟ้องจำเลยเป็นคดีล้มละลาย แม้ศาลจะฟังว่าจำเลยเป็นหนี้โจทก์จริงแต่ยกฟ้องเพราะจำเลยไม่ต้องด้วยเกณฑ์เป็นบุคคลล้มละลายนั้นกรณีต้องด้วย ป.พ.พ. มาตรา 174 ทั้งมาตรา 174 ก็มีได้บัญญัติยกเว้นว่าถ้าเป็นกรณีฟ้องเพื่อตั้งหลักฐานสิทธิเรียกร้อง แม้ศาลพิพากษายกฟ้องก็ให้อายุความสะดุดหยุดลง

คดีที่ศาลพิพากษายกฟ้อง เพราะจำเลยไม่เป็นคนมีหนี้สินล้นพ้นตัวนั้นไม่ต้องด้วย ป.พ.พ. มาตรา 176 ซึ่งเป็นเรื่องศาลยกคดีเสีย เพราะเหตุคดีไม่อยู่ในอำนาจศาล และกำหนดอายุความสิ้นไปในระหว่างพิจารณาคดีหรือจะสิ้นสุดลงภายในระหว่างหกเดือนภายหลังจากที่ได้พิพากษาคดีถึงที่สุด อายุความจึงไม่ขยายออกไป

มาตรา 174, 163. คำพิพากษาฎีกาที่ 1026/2512 คดีแพ่งหมายเลขแดงที่ 187/2507 ของศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์พิพากษาคดีถึงที่สุด แต่ศาลอุทธรณ์มิได้วินิจฉัยในประเด็นที่พิพาท และได้พิพากษาในคดีก่อนให้ยกฟ้องเสีย โดยไม่ตัดสิทธิของโจทก์มาฟ้องใหม่ ส่วนประเด็นแห่งคดีก็เป็นการฟ้องคดีเพื่อเอาคืนซึ่งการครอบครอง ในคดีแรกยังอยู่ภายในระยะเวลาตาม ป.พ.พ. มาตรา 1375 และมาฟ้องคดีหลังก็เนื่องจากศาลอนุญาตให้มาฟ้องใหม่ ก็ต้องถือว่าโจทก์ใช้สิทธิฟ้องร้องโดยถูกต้องมาแล้ว มาฟ้องคดีนี้ซึ่งเป็นการฟ้องต่อเนื่องกันหลักเกณฑ์ตาม ป.พ.พ. มาตรา 174 เอามาใช้ไม่ได้เพราะไม่ใช่อายุความ

มาตรา 174, 165. คำพิพากษาฎีกาที่ 1/2514 การฟ้องคดีล้มละลายเป็นการฟ้องเพื่อตั้งหลักฐานสิทธิเรียกร้องด้วย ไม่ใช่เป็นเพียงการฟ้องเพื่อให้จัดการทรัพย์สินของลูกหนี้ผู้ล้มละลายแต่อย่างเดียว จึงมีผลให้อายุความสะดุดหยุดลง

173

- การที่ศาลสั่งจำหน่ายคดีตามคำแถลงของโจทก์คดีล้มละลาย เพื่อโจทก์จะไปขอรับชำระหนี้ในคดีล้มละลายสำนวนอื่นนั้น กรณีไม่เข้า ป.พ.พ. มาตรา 175 อายุความจึงเริ่มนับใหม่ตั้งแต่วันที่ศาลสั่งจำหน่ายคดี
- มาตรา 174, 173, คำพิพากษาฎีกาที่ 2148/2520 โจทก์ยื่นฟ้องจำเลยเป็นคดีก่อนเรียกค่าเสียหายอันเกิดแต่มูลละเมิดภายในอายุความ 1 ปี แม้มีผลทำให้อายุความสะดุดหยุดลงตาม ป.พ.พ. มาตรา 173 แต่เมื่อโจทก์ขาดนัดพิจารณาและศาลชั้นต้นสั่งจำหน่ายคดีตาม ป.พ.พ. มาตรา 201 วรรคแรกนั้น ย่อมถือได้ว่าโจทก์ละทิ้งคดีและไม่นับว่าการฟ้องคดีดังกล่าวเป็นเหตุให้อายุความสะดุดหยุดลงตาม ป.พ.พ. มาตรา 174 (อ้างคำพิพากษาฎีกาที่ 74/2512) การที่โจทก์มาฟ้องจำเลยเป็นคดีหลังเมื่อเกินกำหนด 1 ปี นับแต่โจทก์ทราบจำเลยทำละเมิดต่อโจทก์ จึงขาดอายุความตาม ป.พ.พ. มาตรา 448 วรรคแรก
- กรณีศาลสั่งจำหน่ายคดีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 201 วรรคแรกนั้น โจทก์มีสิทธิที่จะเสนอคำฟ้องใหม่ได้ แต่ต้องอยู่ภายในบังคับแห่งกฎหมายว่าด้วยอายุความ
- มาตรา 175, 181, คำพิพากษาฎีกาที่ 786/2486 ฟ้องแบ่งมรดกภายใน 1 ปี แล้วยื่นคำร้องเพิ่มเติม ฟ้องเมื่อเกิน 1 ปี นับแต่เจ้ามรดกตายนั้น ไม่ถือว่าฟ้องเพิ่มเติมนั้นขาดอายุความ
- เมื่อฟ้องกันแล้ว อายุความย่อมสะดุดหยุดลง
- มาตรา 175, 224, คำพิพากษาฎีกาที่ 782/2491 มารดาจัดการทรัพย์สินของบุตรในฐานะผู้แทนบุตรตลอดมาจนมารดาตาย บุตรย่อมมีสิทธิฟ้องเรียกทรัพย์สินอันเป็นส่วนได้ของตนจากผู้จัดการทรัพย์สินมรดกของมารดาได้ คดีไม่มีขาดอายุความ
- เมื่อได้ฟ้องคดีต่อศาลแล้ว คดีคงดำเนินอยู่ในศาลตลอดมา อายุความย่อมสะดุดหยุดอยู่จนกว่าจะได้วินิจฉัยถึงที่สุด หรือเสร็จไปประการอื่น
- มาตรา 175, 420, คำพิพากษาฎีกาที่ 625/2515 โจทก์ฟ้องจำเลยเรียกค่าเสียหายฐานละเมิดภายใน 1 ปีแล้ว อายุความย่อมสะดุดหยุดอยู่จนกว่าคดีจะได้วินิจฉัยถึงที่สุดหรือเสร็จไปโดยประการอื่น แม้โจทก์จะยื่นฟ้องเพิ่มเติมเมื่อพ้น 1 ปี นับแต่
- 448
1754
340, 1380,
1720, 1754
425, 443 (3),
1535

วันละเม็ด แต่ก่อนวันศาลชี้สองสถาน และเป็นฟ้องที่เกี่ยวกับฟ้องเดิม ย่อมทำได้ ฟ้องเพิ่มเติมของโจทก์ไม่ขาดอายุความ

มาตรา 175. 173. คำพิพากษาฎีกาที่ 3037/2522 ในเรื่องภาษีการค้ำนั้น ประมวลรัษฎากร มาตรา 84, 85 บัญญัติให้ผู้ประกอบการค้าต้องยื่นแบบแสดงรายการการค้า และชำระภาษีการค้าเป็นรายเดือน โดยนำเงินค่าภาษีการค้าไปชำระพร้อม กับยื่นแบบแสดงรายการการค้าเงินได้พึงประเมินภายในวันที่ 15 ของเดือน ถัดไปซึ่งถือได้ว่ามูลหนี้ค่าภาษีการค้าได้เกิดขึ้นแล้ว ทุกเดือนภาษีที่โจทก์ มีรายรับโดยถือเอาวันที่ 15 ของเดือนถัดไปเป็นวันที่ครบกำหนดชำระหนี้ ภาษีของเดือนนั้น ๆ และเจ้าพนักงานประเมินมีสิทธิเรียกร้องหนี้ค่าภาษี การค้ำนับแต่วันถัดจากวันที่กำหนดชำระเป็นต้นไป สำหรับกรณีของโจทก์ เมื่อหนี้ค่าภาษีการค้าที่โจทก์เสียขาดไปถึงกำหนดชำระภายในวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2506 และทุก ๆ วันที่ 15 ของแต่ละเดือนถัดไป เจ้าพนักงาน ประเมินจึงมีสิทธิเรียกร้องหนี้ค่าภาษีการค้าดังกล่าวเริ่มตั้งแต่วันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2506 เมื่อเจ้าพนักงานประเมินได้แจ้งการประเมินภาษีการค้าที่ขาด ให้โจทก์นำไปชำระตามประมวลรัษฎากร มาตรา 86 ทวิ ซึ่งโจทก์ทราบการ ประเมินเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2514 ถือได้ว่าจำเลยได้ใช้สิทธิเรียกร้องบังคับ ให้ชำระหนี้ภาษีที่ค้างแล้วภายในกำหนด 10 ปี ตามมาตรา 88 ทวิ (2) ซึ่ง มีผลอย่างเดียวกับการฟ้องคดีเพื่อให้ชำระหนี้ตามที่เรียกร้องอันเป็นเหตุให้ อายุความสะดุดหยุดลงตาม ป.พ.พ. มาตรา 173 เพราะหากโจทก์ไม่นำเงิน ไปชำระกรมสรรพากร จำเลยก็มีอำนาจตามประมวลรัษฎากร มาตรา 12 อันเป็นกฎหมายพิเศษที่จะดำเนินการบังคับเอากับทรัพย์สินของผู้ค้างชำระ ค่าภาษีโดยมิต้องนำคดีมาฟ้องร้องต่อศาลเช่นกรณีเจ้าหนี้อื่น ๆ และต่อมา โจทก์ได้อุทธรณ์ตลอดจนนำคดีนี้มาฟ้องสืบเนื่องกันมา จึงเป็นเหตุให้อายุ ความสะดุดหยุดอยู่ตาม ป.พ.พ. มาตรา 175 สิทธิเรียกร้องหนี้ค่าภาษีอากร รายนี้ จึงไม่ขาดอายุความ

มาตรา 176

คำพิพากษาฎีกาที่ 332/2512 คดีที่ศาลพิพากษายกฟ้อง เพราะจำเลย ไม่เป็นคนมีหนี้สินล้นพ้นตัวนั้นไม่ต้องด้วย ป.พ.พ. มาตรา 176 ซึ่งเป็นเรื่อง ศาลยกคดีเสีย เพราะเหตุคดีไม่อยู่ในอำนาจศาล และกำหนดอายุความสิ้น

ไปในระหว่างพิจารณาคดีหรือจะสิ้นลงภายในระหว่างหกเดือนภายหลังที่ได้พิพากษาคดีถึงที่สุด อายุความจึงไม่ขยายออกไป

มาตรา 176, 4.
164, 179 คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2214/2517 โจทก์จำเลยได้ตั้งอนุญาโตตุลาการขึ้นพิจารณาเงินค่าทำขวัญมาตั้งแต่ปี 2498 ในระหว่างพิจารณา โจทก์ได้เสนอขอให้อนุญาโตตุลาการพิจารณาว่าพระราชบัญญัติเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่ตำบลคลองตัน และตำบลพระโขนง อำเภอพระโขนง จังหวัดพระนคร พ.ศ. 2496 เป็นโมฆะ อนุญาโตตุลาการมีคำสั่งเมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2511 ว่าไม่มีอำนาจวินิจฉัย ให้โจทก์นำคดีมาฟ้องต่อศาลภายใน 30 วัน โจทก์จึงได้ฟ้องคดีนี้เมื่อวันที่ 18 กันยายน 2511 กรณีต้องบังคับตาม ป.พ.พ. มาตรา 179, 176 กล่าวคือเมื่อคำหาหรือคำกล่าวอ้างของโจทก์ถูกยกเสียโดยเหตุอนุญาโตตุลาการไม่มีอำนาจพิพากษาและกำหนดอายุความในเรื่องนั้นได้สิ้นสุดลงในระหว่างที่อนุญาโตตุลาการพิจารณาคดีอยู่ หรือว่าภายหลังที่อนุญาโตตุลาการได้ชี้ขาดตัดสินคดีอายุความเหลือเวลาไม่ถึงหกเดือน ก็ให้ขยายอายุความออกไปถึงหกเดือนภายหลังคำชี้ขาดตัดสินนั้น ฉะนั้นแม้โจทก์จะยื่นฟ้องเป็นเวลาเกินกว่าสิบปีนับแต่บังคับใช้ พ.ร.บ. ดังกล่าวข้างต้น ก็ไม่ทำให้คดีของโจทก์ขาดอายุความ

แม้จะได้มีการตั้งอนุญาโตตุลาการขึ้นพิจารณาเงินค่าทำขวัญแล้ว แต่โจทก์ก็ได้เสนอขอให้อนุญาโตตุลาการพิจารณาในปัญหาว่า พ.ร.บ. เวนคืนที่ดินดังกล่าวไม่มีผลบังคับใช้แก่ที่ดินของโจทก์ด้วย จะถือว่าโจทก์ยอมรับว่ากฎหมายฉบับนี้มีผลบังคับใช้แก่ที่ดินของโจทก์หาได้ไม่

มาตรา 181,
165 (1), 172 คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 934/2507 จำเลยชื่อเชือกกระดาษ เครื่องเขียน จากพ่อค้า (โจทก์) ไปขายต่อเด็กนักเรียน เช่นนี้หาใช่เป็นการทำเพื่ออุตสาหกรรมของจำเลยไม่ สิทธิเรียกร้องของโจทก์จึงมีอายุความ 2 ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา 165 (1)

เมื่อจำเลยรับสภาพหนี้ ย่อมทำให้อายุความสะดุดหยุดลงตาม ป.พ.พ. มาตรา 172 เมื่ออายุความสะดุดหยุดลงแล้ว การเริ่มต้นนับอายุความใหม่ตาม ป.พ.พ. มาตรา 181 ก็ต้องถืออายุความเดิม เป็นแต่ตั้งต้นนับใหม่เท่านั้น

มาตรา 181, 172, 1902 คำพิพากษาฎีกาที่ 293, 294/2511 การรับสภาพหนี้มีผลเพียงให้อายุความสะดุดหยุดลง แล้วเริ่มนับใหม่ต่อไปตาม ป.พ.พ. มาตรา 181 โดยถืออายุความตามสิทธิเรียกร้องเดิม

ฟ้องโจทก์มิได้ฟ้องในมูลหนี้เงินกู้ เป็นแต่กล่าวอ้างว่าจำเลยส่งจ่ายเช็คชำระหนี้โดยมิได้กล่าวว่าเป็นหนี้อะไร เมื่อจำเลยไม่ชำระหนี้ตามเช็คแล้ว ก็ไม่ได้ขอให้ชำระหนี้ตามมูลหนี้เงินกู้ คงขอให้ชำระหนี้ตามจำนวนในเช็ค จึงเป็นการฟ้องเรียกเงินตามเช็คอย่างเดียวและต้องนับอายุความตามสิทธิเรียกร้องที่ฟ้องคดี คือสิทธิเรียกร้องตามเช็คนั้น

มาตรา 181, 164, 172 คำพิพากษาฎีกาที่ 1156/2511 ทายาทของลูกหนี้ชำระดอกเบี้ยให้แก่เจ้าหนี้ภายในกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ลูกหนี้ตาย ถือได้ว่าเป็นการรับสภาพหนี้ เมื่อมีการรับสภาพหนี้ อายุความสิทธิเรียกร้องตาม ป.พ.พ. มาตรา 1754 ซึ่งมีให้เจ้าหนี้ฟ้องเมื่อพ้น 1 ปี นับแต่ความตายของเจ้ามรดกก็สะดุดหยุดลง อายุความสำหรับสิทธิเรียกร้องของเจ้าหนี้จึงต้องตั้งต้นนับใหม่ตามอายุความแห่งมูลหนี้หากเป็นมูลหนี้เงินกู้ก็มีอายุความ 10 ปี (อ้างฎีกาที่ 1887/2506)

มาตรา 181, 166, 172 คำพิพากษาฎีกาที่ 1371/2516 ในคดีก่อน โจทก์ฟ้องขับไล่จำเลยและเรียกค่าเสียหายจากจำเลยฐานผิดนัดไม่ชำระค่าเช่า จำเลยได้นำเงินค่าเช่าที่ค้างชำระมาวางต่อศาล ในคดีนั้นศาลชั้นต้นพิพากษาขับไล่จำเลยและให้ชำระค่าเสียหายแก่โจทก์ แต่ศาลอุทธรณ์พิพากษากลับให้จำเลยชนะคดี ต่อมาโจทก์ขอรับเงินค่าเช่าที่จำเลยนำมาวางต่อศาล ศาลชั้นต้นสั่งให้ไปว่ากล่าวกันเอง จำเลยจึงรับเงินค่าเช่าที่วางไว้คืนไปจากศาล ดังนี้ ถือว่าการที่จำเลยนำเงินค่าเช่าที่ค้างชำระมาวางศาลโดยยอมรับผิดคดีใช้ให้โจทก์นั้นเป็นการกระทำอันปราศจากเคลือบคลุมสงสัยตระหนักเป็นปริยายว่าจำเลยยอมรับสภาพตามสิทธิเรียกร้องในเงินค่าเช่าที่ค้างชำระนั้นแล้ว อายุความสิทธิเรียกร้องในเงินค่าเช่าที่ค้างชำระนั้นจึงสะดุดหยุดลงตาม ป.พ.พ. มาตรา 172 ข้อเท็จจริงปรากฏว่า จำเลยรับเงินค่าเช่าที่ค้างชำระนั้นคืนไปจากศาลเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2512 ดังนั้นเหตุที่ทำให้อายุความสะดุดหยุดลงนั้นจึงสุดสิ้นลงในวันที่ 10 มีนาคม 2512 จึงต้องเริ่มนับอายุความขึ้นใหม่แต่เวลา

นั้นสืบไปตามความใน ป.พ.พ. มาตรา 181 โจทก์นำคดีมาฟ้องเรียกเงินค่าเช่าที่จำเลยค้างชำระดังกล่าวภายในกำหนด 5 ปี นับแต่วันที่จำเลยรับเงินไปจากศาล จึงไม่ขาดอายุความ

มาตรา 181, 127, คำพิพากษาฎีกาที่ 2448/2518 จำเลยที่ 1 ชำระหนี้ค่าซื้อสินค้าเชื่อ 172, 182, 1088 ให้โจทก์ด้วยเช็คซึ่งจำเลยที่ 3 เป็นผู้ส่งจ่าย แต่เช็คขึ้นเงินไม่ได้ ต่อมาจำเลยที่ 3 ได้มาคิดบัญชีกับเจ้าหน้าที่ของโจทก์ การที่เจ้าหน้าที่ของโจทก์แจ้งว่าหากจำเลยที่ 3 ไม่ตกลงทำหนังสือรับสภาพหนี้ให้โดยดีจะให้ตำรวจดำเนินคดีกับจำเลยที่ 3 ในข้อหาออกเช็คไม่มีเงินนั้น เป็นการขู่ว่าจะใช้สิทธิที่โจทก์มีอยู่ตามปกตินิยมเท่านั้น ซึ่งตามมาตรา 127 หาได้จัดว่าเป็นการข่มขู่ไม่ และตามหนังสือรับสภาพหนี้ที่จำเลยที่ 3 ทำให้โจทก์นั้น ก็มีลักษณะเป็นการยอมความกันในความผิดอันยอมความได้ จึงไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน ไม่ตกเป็นโมฆะ

เมื่อมีการรับสภาพหนี้แล้ว อายุความย่อมสะดุดหยุดลง และเริ่มนับอายุความขึ้นใหม่แต่วันทำสัญญารับสภาพหนี้ตามมาตรา 172, 181

มาตรา 181, 164, คำพิพากษาฎีกาที่ 472/2521 จำเลยทำหนังสือรับสภาพหนี้ให้โจทก์ 165, 172 มีผลทำให้อายุความสะดุดหยุดลง และเริ่มนับอายุความขึ้นใหม่ตามอายุความแห่งมูลหนี้ที่จำเลยรับสภาพต่อโจทก์ตั้งแต่เวลาเมื่อเหตุที่ทำให้อายุความสะดุดหยุดลงนั้นสิ้นสุดไปตาม ป.พ.พ. มาตรา 172, 181 ตามหนังสือรับสภาพหนี้ที่จำเลยรับว่าจะผ่อนชำระหนี้โจทก์ให้เสร็จสิ้นภายในเวลา 2 ปี เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ 2508 ฉะนั้น เหตุที่ทำให้อายุความสะดุดหยุดลงจึงสุดสิ้นลงเมื่อครบกำหนด 2 ปี ในวันสุดท้ายของเดือนกุมภาพันธ์ 2510 และเริ่มนับอายุความใหม่ตั้งแต่วันนั้น ซึ่งเป็นวันที่อาจบังคับสิทธิเรียกร้องได้เป็นต้นไป

มาตรา 181 วรรค 2 คำพิพากษาฎีกาที่ 69/2507 ฟ้องที่กล่าวเพียงว่า “สินค้าอื่น ๆ ซึ่ง 164, 172. โจทก์จะได้เสนอหลักฐานต่อศาลในวันพิจารณาขาดไปคิดเป็นเงิน 57,266.58 448, 694 บาท” เป็นฟ้องที่มีได้แสดงให้เห็นแจ้งชัดซึ่งสภาพแห่งข้อหาและขาดข้ออ้างที่อาศัยเป็นหลักแห่งข้อหา เป็นฟ้องที่ไม่สมบูรณ์ ตาม ป.พ.พ. มาตรา 172 วรรค 2 โจทก์ฟ้องจำเลยซึ่งเป็นผู้ค้าประกันคนที่ทำละเมิดต่อโจทก์เพื่อเรียก

ค่าเสียหายในการละเมิดนั้นเมื่อเกิน 1 ปี นับแต่วันที่โจทก์รู้ถึงการละเมิด และรู้ว่าผู้จะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทน คดีโจทก์ขาดอายุความตาม ป.พ.พ. มาตรา 448 จำเลยซึ่งเป็นผู้ก้ำประกันยกข้อต่อสู้เรื่องอายุความของผู้ที่ทำการละเมิดต่อโจทก์ขึ้นต่อสู้ได้ ตาม ป.พ.พ. มาตรา 694

อายุความเรียกค่าเสียหายในการละเมิดมี 1 ปี เมื่อจำเลยทำหนังสือรับสภาพหนี้จากการละเมิด อายุความก็สะดุดหยุดลงตาม ป.พ.พ. มาตรา 172 ต้อง เริ่มนับอายุความขึ้นใหม่ ตาม ป.พ.พ. มาตรา 181 วรรค 2 อายุความที่เริ่มนับใหม่ก็คือ 1 ปีเช่นเดิม ไม่ใช่ 10 ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา 164

มาตรา 183, 1753 คำพิพากษาฎีกาที่ 673/2489 เจ้ามรดกตายในระหว่างที่โจทก์ซึ่งเป็นทายาทยังเป็นผู้เยาว์อยู่ อายุความในการฟ้องคดีมรดกนั้นยังไม่สิ้นสุดลงจนกว่าผู้เยาว์บรรลุนิติภาวะครบ 1 ปีแล้ว

มาตรา 183, 1754 คำพิพากษาฎีกาที่ 767/2499 เมื่อเจ้ามรดกตาย ทายาทซึ่งเป็นผู้เยาว์มีมารดาเป็นผู้แทนโดยชอบธรรม มารดาของทายาทผู้เยาว์มิได้ฟ้องคดีมรดกเสียหายในกำหนด 1 ปี นับแต่วันเจ้ามรดกตาย ต่อมาเมื่อผู้เยาว์บรรลุนิติภาวะแล้ว จะมาฟ้องคดีมรดกเองหาได้ไม่ เพราะกรณีไม่เข้าข้อยกเว้นตาม ป.พ.พ. มาตรา 183

มาตรา 183 คำพิพากษาฎีกาที่ 1188/2506 กำหนดระยะเวลา 30 วัน ตามมาตรา 17 แห่ง พ.ร.บ.ควบคุมค่าเช่าฯ ที่ให้แจ้งความจำนงขอเช่าต่อนั้น ไม่ใช่อายุความอันจะยก ป.พ.พ. มาตรา 183 มาปรับเพื่อขยายระยะเวลาออกไปได้

มาตรา 183, 19, 1381, 1541 คำพิพากษาฎีกาที่ 760/2508 บิดาโดยพฤตินัย อยู่กินกับมารดาโจทก์โดยมิได้จดทะเบียนสมรส แม้จะได้ปกครองเลี้ยงดูโจทก์ตลอดมาก็ไม่อาจเป็นบิดาหรือเป็นผู้แทนโดยชอบธรรมของโจทก์โดยชอบด้วยกฎหมายได้

จำเลยครอบครองทรัพย์สินแทนโจทก์อยู่ตราบใดที่จำเลยยังมีได้บอกกล่าวเปลี่ยนแปลงลักษณะแห่งการยึดถือไปยังโจทก์ว่าไม่เจตนาจะยึดถือดังกล่าวต่อไป หรือฝ่ายจำเลยครอบครองโดยสุจริตอาศัยอำนาจใหม่อันได้จากบุคคลภายนอก ตราบนั้นจำเลยก็ยังมีสิทธิที่จะเป็นเจ้าของ

โจทก์ไม่มีผู้แทนโดยชอบธรรม ฟ้องเรียกมรดกเมื่อบรรลุนิติภาวะแล้วสามเดือนเศษ แม้เจ้ามรดกจะตายมาสิบกว่าปีแล้ว ก็ยังไม่ขาดอายุความ

มาตรา 183, 163, คำพิพากษาฎีกาที่ 415/2511 นาพิพาทเป็นที่ดินไม่มีหนังสือสำคัญ
1375 สำหรับที่ดิน เดิมเป็นของโจทก์ ต่อมาจำเลยชนะคดีบิดาโจทก์ได้นำยึดที่พิพาท
ในการบังคับคดีและจำเลยซื้อที่พิพาทได้จากการขายทอดตลาด แล้วจำเลย
เข้าครอบครองทำประโยชน์ ก่อนโจทก์ฟ้องประมาณ 3 ปี ดังนี้โจทก์ฟ้อง
เอาคืนการครอบครองที่พิพาทไม่ได้ เพราะเกินกำหนด 1 ปี ตาม ป.พ.พ.
มาตรา 1375 แม้โจทก์จะเป็นผู้เยาว์และได้ฟ้องคดีนี้ภายใน 1 ปี นับแต่โจทก์
บรรลุนิติภาวะก็ตาม แต่เมื่อโจทก์มีผู้แทนโดยชอบธรรมอยู่ตลอดเวลา จึงยก
ป.พ.พ. มาตรา 183 เป็นประโยชน์แก่โจทก์ไม่ได้

มาตรา 184, 172, คำพิพากษาฎีกาที่ 1251/2480 โจทก์ฟ้องเรียกทรัพย์มรดกจากจำเลย
85, 1754 ซึ่งเป็นทายาทด้วยกันเองเกิน 1 ปี นับแต่วันเจ้ามรดกตายแล้วมิได้ เมื่อไม่
ปรากฏว่าจำเลยได้ปกครองทรัพย์มรดกแทนโจทก์

ทายาทผู้ปกครองทรัพย์มรดกพูดด้วยวาจาว่าจะแบ่งมรดกให้ แต่มิได้
ทำเป็นหนังสือรับรองด้วยประการใด จะถือว่าเป็นการประนีประนอมยอมความ
หรือรับสภาพหนี้มิได้ คำรับรองเช่นนั้นไม่มีผลในกฎหมายอย่างใด อายุความ
ตามมาตรา 184 ใช้เฉพาะแต่ในกรณีที่ผู้เยาว์หรือผู้วิกลจริตจะว่ากล่าวเป็น
คดีแก่ผู้แทนโดยชอบธรรมเท่านั้น

มาตรา 184, 172, คำพิพากษาฎีกาที่ 30/2481 ฟ้องเรียกทรัพย์มรดกเมื่อเกิน 1 ปี นับแต่
851, 1754 เจ้ามรดกตาย ย่อมขาดอายุความ

ผู้รับรองจะแบ่งมรดกให้ด้วยวาจา มิได้ทำเป็นหนังสือ ย่อมไม่มีผล
ในกฎหมายแต่ประการใดเลย

การขยายอายุความตาม ป.พ.พ. มาตรา 184 จะใช้ได้แต่เฉพาะในกรณี
ที่ผู้เยาว์หรือผู้วิกลจริตจะว่ากล่าวเป็นคดีแก่ผู้แทนโดยชอบธรรมของตนเอง
เท่านั้น

มาตรา 184, 1381, คำพิพากษาฎีกาที่ 1365/2508 คำบรรยายฟ้องที่พอฟังได้ว่าจำเลยได้
1748, 1754 ครอบครองทรัพย์มรดกแทนโจทก์ตลอดมาจนถึงวันฟ้อง

การที่จำเลยได้ครอบครองทรัพย์มรดกแทนโจทก์ซึ่งเป็นผู้เยาว์ตลอดมา
ตั้งแต่เจ้ามรดกตาย แม้ต่อมาโจทก์บรรลุนิติภาวะแล้ว จำเลยก็ยังคงครอบครอง
แทนต่อมาอีก โจทก์ย่อมฟ้องคดีเกิน 10 ปี นับตั้งแต่เจ้ามรดกตายได้ คดีไม่

ขาดอายุความตาม ป.พ.พ. มาตรา 1748

การที่จำเลยบอกโจทก์ว่าจะไม่ให้ทรัพย์สินมรดกที่เจ้ามรดกให้ นั้น เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่าจำเลยพูดไปด้วยความโมโห ไม่มีเจตนาจริงจึ่งก็ไม่ถือว่าจำเลยได้เปลี่ยนลักษณะการยึดถือ ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1381 กรณีไม่ใช่โจทก์ถูกจำเลยแย่งการครอบครอง โจทก์จึงไม่ต้องฟ้องคดีภายใน 1 ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1375

มาตรา 185, 164. คำพิพากษาฎีกาที่ 1055/2492 ป.พ.พ. มาตรา 185 เป็นเรื่องของการขยายเวลา คือถ้าสิทธิเรียกร้องจะขาดอายุความสั้นกว่า 1 ปี ก็ให้ขยายออกไป 1 ปี ส่วนที่กฎหมายกำหนดให้มีอายุความฟ้องร้องเกินกว่า 1 ปี ก็ต้องเป็นไปตามบทบัญญัตินั้น จะนำมาตรานี้มาใช้บังคับโดยย่นเวลาให้สั้นเข้ามานั้นหาได้ไม่

โจทก์จำเลยหย่าขาดกันโดยคำพิพากษาของศาล โจทก์ฟ้องขอให้แบ่งทรัพย์สินอันเป็นส่วนสินสมรส เป็นคดีฟ้องเรียกทรัพย์สิน มีอายุความ 10 ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา 164

แม้บิดามารดาจะทำพินัยกรรมร่วมกันก็ดี แต่เมื่อบิดาตายก่อน พินัยกรรมก็มีผลบังคับเฉพาะส่วนของบิดาเท่านั้น

เงินผลประโยชน์อันเกิดจากสินสมรสนั้น จำเลยซึ่งถูกฟ้องขอแบ่งจะหักไว้ได้ก็เฉพาะค่ารักษาทรัพย์สินซึ่งเป็นประโยชน์ร่วมกัน ส่วนเงินค่ากินอยู่ของจำเลยและบุตรโจทก์จำเลยนั้น เป็นคนละประเภท จำเลยไม่ได้ฟ้องแย่ง ก็หักให้ไม่ได้

มาตรา 185, 164. คำพิพากษาฎีกาที่ 950/2500 ป.พ.พ. มาตรา 185 เป็นบทบัญญัติเรื่องการขยายอายุความที่จะสิ้นสุดลงในระหว่างเป็นสามีภริยากัน อยู่อยู่ให้ขยายต่อไปอีก 1 ปี ไม่ใช่เป็นเรื่องว่าถ้าทรัพย์สินระหว่างสามีภริยาตกอยู่แก่ฝ่ายใดเกิน 1 ปีแล้ว ฝ่ายนั้นจะได้กรรมสิทธิ์

ทรัพย์สินระหว่างสามีภริยาที่จะต้องแบ่งตาม ป.พ.พ. มาตรา 1512 นั้น ไม่มีกำหนดเวลาระบุไว้ จึงต้องใช้อายุความ 10 ปี ตามมาตรา 164

หมายเหตุ มาตรา 1512 ปัจจุบันคือมาตรา 1532

มาตรา 186, 496 คำพิพากษาฎีกาที่ 988/2506 สิทธิไถ่ทรัพย์สินที่ขายฝากคืน ไม่ใช่เรื่องใช้สิทธิฟ้องร้องอันเกี่ยวกับอายุความจึงหาอาจขยายเวลาออกไปอีกตาม

ป.พ.พ. มาตรา 182 ได้ไม่

หมายเหตุ ศาลฎีกาเห็นว่า สิทธิขอไถ่คืนหรือซื้อคืนตามข้อตกลงแห่งเงื่อนไขในสัญญาขายฝากเป็นสิทธิอันเกิดขึ้นจากข้อตกลงของคู่กรณีที่ได้มีเจตนากำหนดเวลาให้ใช้สิทธิไถ่คืนกันได้ตามสัญญาโดยนิติกรรม มิใช่กำหนดเวลาใช้สิทธิฟ้องร้องอันเกิดแต่อายุความตาม ป.พ.พ. ว่าด้วยอายุความ

มาตรา 186

คำพิพากษาฎีกาที่ 3712/2524 เมื่อสามีโจทก์ตายก่อนครบกำหนด 1 ปี นับแต่วันตั้งจ่ายเช็กพิพาท กรณีต้องด้วย ป.พ.พ. มาตรา 186 ต้องขยายอายุความออกไปอีก 1 ปี นับแต่วันตาย ฟ้องโจทก์ไม่ขาดอายุความ

มาตรา 188

วรรคท้าย. 1546.
1754

คำพิพากษาฎีกาที่ 1838/2506 ภายหลังเจ้ามรดกตายเกิน 1 ปีแล้ว ผู้ปกครองของผู้เยาว์ผู้รับมรดกได้ยินยอมตกลงปฏิบัติตามสัญญาจะขายที่ดินที่ผู้ตายเจ้ามรดกได้ทำไว้ เรียกได้ว่าเป็นการรับสภาพต่อเจ้าหนี้ตาม ป.พ.พ. มาตรา 188 วรรคท้าย กรณีเช่นนี้ หากใช่เป็นการทำนิติกรรมขายที่ดินมรดกขึ้นใหม่อันจะต้องขออนุญาตต่อศาลตาม ป.พ.พ. มาตรา 1546 ไม่

หมายเหตุ มาตรา 1546 ปัจจุบัน คือ มาตรา 1574

มาตรา 188

วรรคท้าย. 165(1)
172, 192. 486

คำพิพากษาฎีกาที่ 1770/2517 เมื่อสิทธิเรียกร้องของผู้ขายขาดอายุความแล้วผู้ซื้อซึ่งเป็นลูกหนี้ไม่ได้บอกปิดการชำระหนี้ และได้ละเสียซึ่งประโยชน์แห่งอายุความ กลับมีหนังสือถึงผู้ขายขอชำระหนี้ต่อไป ทั้งได้ชำระหนี้ให้อีกบ้าง ผู้ขายก็ได้ตอบสนองรับไป เช่นนี้ ถือได้ว่าเป็นการรับสภาพความรับผิดชอบตามสัญญา ผู้ซื้อย่อมผูกพันตามสัญญาการรับสภาพความรับผิดชอบนั้น (อ้างฎีกาที่ 1838/2506) และเมื่อผู้ซื้อผิดนัดอีกผู้ขายย่อมมีสิทธิที่จะฟ้องบังคับให้ผู้ซื้อชำระหนี้ได้

มาตรา 188

วรรคท้าย. 172

คำพิพากษาฎีกาที่ 642/2518 การรับสภาพหนี้อันจะทำให้อายุความสะดุดหยุดลงตาม ป.พ.พ. มาตรา 172 นั้น ต้องเป็นการรับสภาพหนี้ภายในกำหนดอายุความ

การที่จำเลยเพียงแต่มีหนังสือแจ้งให้โจทก์ทราบว่ามีจำเลยเป็นหนี้โจทก์อยู่เท่าใด และขอให้โจทก์ช่วยจัดการให้ ป. ชำระหนี้ที่ค้างให้แก่จำเลย แล้วจำเลยจะชำระหนี้ส่วนที่เหลือให้โจทก์ โดยโจทก์มิได้กระทำการอย่างใดอันเป็นการสนองรับข้อเสนอของจำเลยดังกล่าว หากใช่เป็นเรื่องการรับสภาพ

ความรับผิดชอบโดยสัญญา ตาม ป.พ.พ. มาตรา 188 วรรคท้ายไม่ (อ้างฎีกาที่ 756/2510)

มาตรา 189, 1754 คำพิพากษาฎีกาที่ 1414/2509 ในคดีที่โจทก์ฟ้องจำเลยในฐานะทายาท
วรรค 3 ของเจ้ามรดกเพื่อให้จำเลยไถ่ถอนการจำนอง แม้สิทธิของโจทก์จะขาดอายุ

ความตาม ป.พ.พ. มาตรา 1754 วรรค 3 แล้วก็ตาม แต่ ป.พ.พ. มาตรา 189 ยังยอมให้โจทก์ผู้รับจำนองใช้สิทธิบังคับจากทรัพย์สินที่จำนองได้ ดังนี้ โจทก์จึงมีสิทธิฟ้องจำเลยในฐานะทายาทของเจ้ามรดกเป็นจำเลยเพื่อบังคับชำระหนี้ให้โจทก์จากทรัพย์สินที่จำนองได้

มาตรา 189, 164, คำพิพากษาฎีกาที่ 229/2522 แม้จะฟังข้อเท็จจริงตามที่จำเลยนำสืบว่า
169, 241, โจทก์ได้กู้เงินจำเลยและได้มอบโฉนดที่ดินให้จำเลยยึดถือไว้เป็นประกัน

369, 747 การกู้เงิน ตามสัญญากู้มิได้กำหนดวันชำระเงินไว้ สิทธิเรียกร้องของจำเลย

ที่จะให้โจทก์ชำระเงินตามสัญญาจะเริ่มนับตั้งแต่วันกู้เป็นต้นไป และมีอายุความ 10 ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา 164 นับตั้งแต่วันกู้เงินถึงวันที่โจทก์ฟ้องเป็นเวลาเกิน 10 ปีแล้ว จำเลยมิได้นำสืบให้เห็นว่าสิทธิเรียกร้องของจำเลยไม่ขาดอายุความเพราะเหตุใด เมื่อหน้าที่จำเลยอาศัยเป็นมูลเหตุยึดถือโฉนดฉบับพิพาทของโจทก์ไว้ขาดอายุความเสียแล้ว จำเลยก็ไม่มีสิทธิยึดถือโฉนดไว้เป็นประกันหนี้ต่อไป

การที่โจทก์กู้เงินและมอบโฉนดให้จำเลยยึดถือไว้เป็นประกันเงินกู้ไม่เข้าลักษณะจำนำ กรณีไม่ต้องด้วยมาตรา 189 จำเลยไม่มีสิทธิยึดเหนี่ยวโฉนดของโจทก์ไว้ ต้องคืนให้โจทก์ (วรรคแรกวินิจฉัยโดยที่ประชุมใหญ่ครั้งที่ 19/2521)

มาตรา 191, 161 คำพิพากษาฎีกาที่ 1145/2505 ป.พ.พ. มาตรา 191 นั้น หมายความว่า

คู่กรณีจะตกลงกันแก้ไขเปลี่ยนแปลงอายุความตามกฎหมายให้สั้นเข้ามาหรือให้ยาวออกไปไม่ได้ แต่อายุความก็เป็นระยะเวลาอย่างหนึ่งเหมือนกัน จึงนำความในมาตรา 161 มาใช้ได้ เมื่อวันสุดท้ายแห่งอายุความเป็นวันหยุดก็ให้นับวันที่เริ่มทำงานใหม่เข้าด้วย

มาตรา 191, 698, คำพิพากษาฎีกาที่ 1785/2505 ข้อความซึ่งระบุไว้ในสัญญาว่าประกัน
1754 ว่าแม่ลูกหนึ่งตายเกิน 1 ปี ผู้กู้ประกันก็ยกยอมรับใช้แทน นั้น ไม่ขัดต่อความ

สงเปรียบร้อยของประชาชน และไม่เป็นการขยายอายุความ

มาตรา 191, 984, คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 575/2507 ข้อเท็จจริงได้ความว่า บริษัทอุดม จำกัด
1001 ได้กู้เงินจากโจทก์ไป 500,000 บาท โดยมอบกระดาษฝากเข้าคลังสินค้า
ของโจทก์และจํานำกระดาษนั้นไว้เป็นประกันโดยโจทก์ออกใบรับสินค้าและ
ใบประทวนสินค้าให้ไว้เป็นสำคัญ มีกำหนดชำระหนี้ภายใน 3 เดือน แต่โจทก์
ยอมผ่อนผันให้ต่ออายุใบประทวนสินค้าไปได้เป็นระยะ ๆ เพื่อให้โจทก์
อํานวยประโยชน์ต่ออายุใบประทวนสินค้าให้บริษัทอุดม จำกัด จำเลยจึงได้
ออกตั๋วสัญญาใช้เงินให้โจทก์ไว้หนึ่งฉบับ ลงวันที่ 27 ธันวาคม 2494 มี
ข้อความว่า จำเลยในฐานะส่วนตัว สัญญาจะใช้เงิน 500,000 บาทให้แก่
โจทก์ในวันถึงกำหนด วันถึงกำหนดแห่งตั๋วสัญญาใช้เงินนั้น เมื่อใดมีความ
จําเป็นที่โจทก์จะใช้ตัวนี้ฟ้องร้องชำระหนี้จากจำเลยเป็นส่วนตัว ก็ให้กรรมการ
บริษัทโจทก์กรอกวันถึงกำหนดแห่งตัวเอาเอง ดังนี้ กำหนดใช้เงินตามตัว
ต้องเป็นไปตามกำหนดเวลาในใบประทวนสินค้า คือ ระยะเวลา 3 เดือน
ถ้ามีการต่ออายุใบประทวนสินค้าไปเท่าไร กำหนดใช้เงินตามตั๋วสัญญาใช้เงิน
ก็ตามไปด้วย ถ้าไม่มีการต่ออายุใบประทวนสินค้าเมื่อไร การใช้เงินตามตัว
ก็ถึงกำหนดไปด้วยเมื่อนั้น แล้วจึงให้ฝ่ายโจทก์กรอกวันถึงกำหนดใช้เงิน
ลงในตัว ข้อตกลงระหว่างโจทก์จำเลยกันเองเช่นนี้ ต้องถือว่าตั๋วสัญญาใช้เงิน
ฉบับนี้มีกำหนดเวลาใช้เงินตามกำหนดเวลาในใบประทวนสินค้า หากใช้กำหนด
ให้ใช้เงินเมื่อเห็นตัวไม่ ข้อตกลงเช่นว่านี้ไม่เป็นการผิดหรือขัดต่อกฎหมาย
และไม่เป็นการขยายอายุความ

มาตรา 191, 164, คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 473/2509 ระเบียบและข้อกำหนดของสำนักงาน
854 สลากกินแบ่งรัฐบาลที่ว่า เงินรางวัลจะจ่ายแก่ผู้ถือสลากฉบับที่ถูกต้องนำมา
ขอรับเงินนั้น เป็นเพียงเพื่อให้ทางสำนักงานสลากฯ มีหลักฐานในการที่จะ
จ่ายเงินรางวัลแก่ผู้ถูกรางวัล ไม่ใช่ระเบียบหรือข้อกำหนดที่จะไม่จ่ายเงิน
รางวัลแก่ผู้ถูกรางวัลที่สลากหาย เมื่อโจทก์มีหลักฐานว่าถูกรางวัลแต่สลากหาย
ทางสำนักงานสลากก็ต้องจ่ายเงินให้

ผู้ที่ถูกลากกินแบ่งรัฐบาลมีสิทธิเรียกร้องเงินรางวัลได้ภายใน 10 ปี
ตาม ป.พ.พ. มาตรา 164 ทางสำนักงานสลากกินแบ่งจะกำหนดสิทธิเรียกร้อง

ให้มารับภายใน 3 เดือนมิได้ ต้องห้ามตาม ป.พ.พ. มาตรา 191

มาตรา 192, 1754 คำพิพากษาฎีกาที่ 1607/2505 แม้โจทก์มิได้ครอบครองนาพิพาทซึ่งเป็นที่ดินมือเปล่าอันเป็นมรดกที่ยังมิได้แบ่งร่วมกับจำเลยมาหลายปีก็ดี หากจำเลยยอมรับกับโจทก์ว่ายินดีแบ่งนาพิพาทให้โจทก์แล้ว จำเลยก็จะยกอายุความว่าโจทก์มิได้ฟ้องร้องเรียกมรดกเสียภายใน 1 ปี นับแต่เจ้ามรดกตายไม่ได้ เพราะจำเลยได้ละเสียแล้วซึ่งประโยชน์แห่งอายุความ

มาตรา 192, 193, 1629, 1639 คำพิพากษาฎีกาที่ 1896/2512 การที่จำเลยยอมรับจะแบ่งทรัพย์สินมรดกของเจ้ามรดกซึ่งตกอยู่กับจำเลยให้โจทก์ซึ่งเป็นทายาทและสืบสิทธิของทายาทของเจ้ามรดก เป็นเวลาหลังจากเจ้ามรดกถึงแก่ความตายไปกว่า 20 ปีแล้วนั้น ถือว่าจำเลยละประโยชน์แห่งอายุความในเมื่ออายุความครบบริบูรณ์แล้ว จำเลยจะยกอายุความขึ้นสู้ไม่ได้ (อ้างฎีกาที่ 1607/2505)

มาตรา 192, 165 (1), 172, 188, 486 คำพิพากษาฎีกาที่ 1770/2517 ตามสัญญาซื้อขาย ผู้ขายตกลงส่งสินค้าให้ผู้ซื้อภายในกำหนด 4 เดือนนับแต่วันทำสัญญา ผู้ซื้อจะต้องชำระหนี้ให้แก่ผู้ขายเป็นงวด ๆ งวดสุดท้ายจะต้องชำระภายใน 3 เดือนนับแต่ผู้ขายส่งมอบของ เมื่อผู้ขายได้ส่งมอบของแก่จำเลยแล้ว หนี้ที่เกี่ยวกับเรียกเอาค่าที่ส่งมอบของเช่นนี้ ผู้ขายจะต้องฟ้องเรียกร้องเสียภายในกำหนดสองปี มิฉะนั้นเป็นอันขาดอายุความ

เมื่อสิทธิเรียกร้องของผู้ขายขาดอายุความแล้ว ผู้ซื้อซึ่งเป็นลูกหนี้ไม่ได้บอกปิดการชำระหนี้ และได้ละเสียซึ่งประโยชน์แห่งอายุความ กลับมีหนังสือถึงผู้ขายขอชำระหนี้ต่อไป ทั้งได้ชำระหนี้ให้อีกบ้าง ผู้ขายก็ได้ตอบสนองรับไป เช่นนี้ ถือได้ว่าเป็นการรับสภาพความรับผิดชอบตามสัญญา ผู้ซื้อย่อมผูกพันตามสัญญาการรับสภาพความรับผิดชอบนั้น (อ้างฎีกาที่ 1838/2506) และเมื่อผู้ซื้อผิดนัดอีก ผู้ขายย่อมมีสิทธิที่จะฟ้องบังคับให้ผู้ซื้อชำระหนี้ได้

มาตรา 192, 1627, 1630, 1639, 1754 คำพิพากษาฎีกาที่ 436/2518 แม้โจทก์จะฟ้องคดีมรดกเกินกำหนดอายุความ 1 ปี แต่โจทก์นำสืบให้เห็นได้ว่า ก่อนโจทก์จะฟ้องจำเลย จำเลยยังคงยอมให้โจทก์ได้รับส่วนแบ่งมรดกรายนี้ เป็นแต่เพียงว่ายังไม่พร้อมที่จะเอาชื่อโจทก์ใส่ในโฉนดที่ดินรายพิพาทเท่านั้น ดังนี้ถือได้ว่าจำเลยได้ละเสียซึ่งประโยชน์แห่งอายุความ ไม่จำเป็นต้องทำบันทึกเป็นหลักฐาน เพียง

แต่โจทก์สืบให้เห็นพฤติการณ์ว่าจำเลยตกลงยินยอมให้โจทก์ได้รับส่วนแบ่งมรดกรายนี้ ก็เพียงพอให้ถือว่าจำเลยได้ละเสียแล้วซึ่งประโยชน์แห่งอายุความ (อ้างฎีกาที่ 244/2511)

มาตรา 193, 1754 คำพิพากษาฎีกาที่ 252/2494 เรื่องอายุความมรดก 1 ปี ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1754 นั้น เมื่อไม่มีฝ่ายใดได้ยกอายุความขึ้นเป็นข้อต่อสู้ ศาลจะอ้างเอาอายุความมาเป็นมูลยกฟ้องไม่ได้ตามมาตรา 193

มาตรา 193, 1390 คำพิพากษาฎีกาที่ 178/2506 ทางซึ่งเคยตกเป็นภาระจำยอมขนาดเกวียนเดินผ่านได้ แต่เจ้าของที่ปลูกต้นไม้ให้เกวียนเดินมาช้านานถึง 15-16 ปี ย่อมสิ้นไปตาม ป.พ.พ. มาตรา 1399 คงเหลือแต่ภาระจำยอมเฉพาะคนเดินเท่านั้น เมื่อสภาพแห่งภาระจำยอมที่จะใช้เกวียนสิ้นไปแล้ว แม้จะกลับใช้เกวียนใหม่อีกเพียง 3 ปี ก็ไม่ทำให้ภาระจำยอมกลับมีขึ้นอีก ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1400 หรือ 1401

และการวินิจฉัยข้อกฎหมายที่ว่า ภาระจำยอมสิ้นไปแล้วโดยอายุความนี้ เป็นอายุความได้สิทธิและเสียสิทธิ ไม่ใช่อายุความฟ้องคดี ศาลจึงยกขึ้นเป็นประเด็นวินิจฉัยเองได้ ไม่ต้องห้ามตามมาตรา 193

มาตรา 193, 1335 คำพิพากษาฎีกาที่ 790/2506 การฟ้องคดีเพื่อเอาคืนซึ่งการครอบครองที่ดินมือเปล่าอันต้องฟ้องภายในปีหนึ่งนับแต่ถูกแย่งการครอบครองนั้น เมื่อไม่ได้ฟ้องภายในกำหนดก็ย่อมหมดสิทธิที่จะเอาคืนซึ่งการครอบครองที่หลุดมือไปแล้วทันที

คดีที่ข้อเท็จจริงฟังได้ว่าจำเลยได้แย่งครอบครองไปจากโจทก์เกินกว่า 1 ปีแล้ว แม้จำเลยจะมีได้ยก ป.พ.พ. มาตรา 1375 ขึ้นต่อสู้ ศาลก็ย่อมจะพิพากษาให้ยกฟ้องโจทก์เสียได้

หมายเหตุ กรณีดังกล่าวไม่ใช่เป็นเรื่องอายุความเสียสิทธิ แต่เป็นอายุความได้สิทธิ และโจทก์มิได้ฟ้องเพื่อเอาคืนซึ่งการครอบครองเกิน 1 ปีแล้ว โจทก์ก็ย่อมหมดสิทธิที่จะเอาคืนซึ่งการครอบครองไปเด็ดขาดแล้วตั้งแต่ก่อนฟ้อง

มาตรา 193, 166. คำพิพากษาฎีกาที่ 2687/2522 สัญญาคู่กล่าวถึงเรื่องดอกเบีย้วสองข้อ คือ ข้อ 2. ว่าผู้กู้ยอมให้ดอกเบีย้วแก่ผู้ให้กู้ซึ่งละหนึ่งบาทต่อเดือนนับแต่วัน